

Kulturutskottets betänkande

1988/89:KrU15

Anslag till allmän kulturverksamhet m.m.

1988/89
KrU15

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande

dels de förslag i proposition 1988/89:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) som under huvudavsnittet F. Kulturverksamhet m.m. lagts fram under rubriken Allmän kulturverksamhet m.m. (anslag F 1–F 3),

dels motioner med anknytning till de angivna delarna av propositionen och motioner som avser vissa övergripande kulturfrågor.

Utskottet behandlar i ett inledande avsnitt ett antal övergripande kulturfrågor, nämligen bl.a. frågor om de kulturpolitiska målen, om utvärdering av 1974 års kulturpolitiska beslut, om sponsring samt om regional kulturverksamhet. I sistnämnda hänseende anför utskottet kritiska synpunkter med anledning av att regeringen inte tillsatt en sådan utredning om utbyggnaden av det regionala kulturstödet som riksdagen begärt våren 1987. Regeringen har dock nyligen tillkallat en sakkunnig som fått i uppdrag att ta fram visst material på området och vissa särskilda utredningsuppdrag har givits tidigare. Utskottet anser att i den situation som uppkommit det inte är realistiskt att nu förorda att utredningsarbetet får ett parlamentariskt inslag, eftersom det är angeläget att riksdagen kan fatta beslut på området så tidigt att ett fortsatt reformprogram kan påbörjas budgetåret 1990/91. Utskottet hemställer att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vissa synpunkter på utredningsarbetet och tidpunkten för redovisningen av detta.

I propositionen föreslås att ett trettiotal bidragsändamål, som hittills utgjort särskilda anslagsposter, skall sammanföras under anslaget F 2. Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. Ett anslag på 90,1 milj. kr. föreslås. Den största anslagsposten uppgår till ca 39 milj. kr. och avser bidrag till organisationer och institutioner inom kulturområdet. Det föreslås att kulturrådet skall fördela dessa medel.

Utskottet motsätter sig en så omfattande överflyttning av beslutsfunktionerna till kulturrådet som regeringens förslag innebär. I princip bör riksdagen tills vidare efter förslag av regeringen ta ställning till olika bidragsändamål som upptagits under olika anslagsposter. För nästa budgetår bör det dock överlåtas på regeringen att besluta om fördelningen av de medel som beräknas för den angivna anslagsposten. Det undantaget bör göras att riksdagen fastställer statsbidragen till Drottningholmsteatern och Vadstenaakademien.

Utskottet föreslår med anledning av motioner en höjning av bidraget till Drottningholmsteatern med närmare 700 000 kr. till 4 125 000 kr. och av bidraget till Vadsstenaakademien med 300 000 kr. till 865 000 kr. Som en följd härav föreslås en uppräknig av medelsanvisningen under anslaget med 812 000 kr.

Utskottet anser att två organisationer på bild- och formområdet bör få sina bidrag höjda till minst vissa i betänkandet angivna belopp.

De förslag av regeringen till medelsberäkningar och medelsanvisningar som inte behandlats i det föregående tillstyrks av utskottet.

Vid betänkandet har fogats 33 reservationer och 2 särskilda yttranden. Innehållsförteckningen ger en översiktlig bild av vilka frågor som behandlas i reservationerna.

ÅTTONDE HUVUDTITELN

Propositionen

Regeringen har

dels under punkt F 1 (s. 330–331) föreslagit riksdagen att till Statens kulturråd för budgetåret 1989/90 anvisa ett förslagsanslag på 18 339 000 kr.,

dels under punkt F 2 (s. 331–339) föreslagit riksdagen att till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. för budgetåret 1989/90 anvisa ett reservationsanslag på 90 137 000 kr.

dels under punkt F 3 (s. 339–340) föreslagit riksdagen att till Bidrag till samisk kultur för budgetåret 1989/90 anvisa ett anslag på 2 816 000 kr.

Motioner

1988/89:Kr201 av Kurt Ove Johansson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utbyggd musikteaterverksamhet i södra Sverige.

1988/89:Kr205 av Olof Johansson m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samhällets kulturpolitiska uppgifter,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om analys av kulturens ekonomiska villkor och formulering av ett långsiktigt mål för statens ekonomiska kultursatsningar,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sponsring inom kulturområdet,

5. att riksdagen hos regeringen begär att en parlamentarisk utredning tillsätts för att föreslå insatser för att förverkliga decentraliseringsmålet i 1974 års kulturpolitiska beslut enligt de riktlinjer som anges i motionen.

1988/89:Kr213 av Berith Eriksson (vpk) vari yrkas att riksdagen till Bidrag till samisk kultur för budgetåret 1989/90 anslår 798 000 kr. utöver regeringens förslag, eller således 3 614 000 kr.

1988/89:Kr221 av Martin Olsson och Karin Israelsson (båda c) vari yrkas att riksdagen till Bidrag till samisk kultur för budgetåret 1989/90 anslår 800 000 kr. utöver vad regeringen har föreslagit eller således 3 616 000 kr.

1988/89:Kr222 av Sten Svensson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om regional verksamhet på bildkonstens område.

1988/89:Kr223 av Birgitta Johansson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av resurser för utrustning till Tidaholms konstgrafiska verkstad.

1988/89:Kr229 av Bengt Westerberg m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att de kulturpolitiska målen bör kompletteras med dels ett krav på konstnärlig kvalitet, dels ett krav på rimliga arbetsvillkor för landets fritt arbetande kulturskapare.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslagsstrukturen för Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. (F 2).

3. att riksdagen beslutar att det ur anslaget Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. (F 2) skall utgå 400 000 kr. till Marionetteatern för teaterverksamhet.

1988/89:Kr230 av Jan-Erik Wikström m.fl. (fp,c,vpk,mp) vari yrkas att riksdagen för budgetåret 1989/90 till föreställningsverksamheten vid Drottningholmsteatern anvisar ett reservationsanslag av 4 125 000 kr.

1988/89:Kr237 av Alexander Chrisopoulos och Berith Eriksson (båda vpk) vari yrkas att riksdagen med ändring av proposition 1988/89:100 beslutar att under Utbildningsdepartementet, bil. 10, F 2, Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m., ej medge den föreslagna anslagskonstruktionen utan bibehålla tidigare års poster.

1988/89:Kr238 av Hans Nyhage (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett till 500 000 kr. ökat anslag till Immigrantinstitutet inom ramen för anslaget Till statens kulturråds disposition för bidrag till organisationer och institutioner inom kulturområdet (prop. 1988/89:100, bil. 10, F 2).

1988/89:Kr242 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar a) att under Utbildningsdepartementet, bil. 10, F 16, Bidrag till fria teater-, dans- och musikgrupper inrätta ytterligare ett anslag benämnt Bidrag till fria musikgrupper och arrangerande musikverksamhet, b) att uppföra detta anslag till 15 000 000 kr. och att posten Arrangerande musikföreningar under F 2, Bidrag till utvecklingsarbete inom kulturområdet inryms under detta nya anslag.

3. att riksdagen till Bidrag till utvecklingsarbete inom kulturområdet för budgetåret 1989/90 avseende Centrumbildningar på dansens, teaterns, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden anslår 4 000 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

Yrkande I i motionen behandlas i utskottets betänkande 1988/89:KrU17, såvitt avser medelsanvisning under anslaget F 16.

1988/89:KrU15

1988/89:Kr250 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till ett nytt statsbidrag för att kommunerna skall kunna skaffa sig depåer med musikinstrument i enlighet med vad som anförts i motionen.

1988/89:Kr251 av Jan Hyttring och Kjell Ericsson (båda c) vari yrkas att riksdagen beslutar utse Värmland till försökslän såvitt avser utvecklingsverksamhet på kulturområdet i enlighet med vad som anförs i motionen.

1988/89:Kr252 av Roland Larsson m.fl. (c.m.vpk,fp,mp) vari yrkas

1. att riksdagen för budgetåret 1989/90 beviljar den realökning med 300 000 kr. till Vadstena-akademien som kulturrådet föreslår,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att bidraget till Vadstena-akademien även fortsättningsvis som en särskild anslagspost skall underställas riksdagens prövning.

1988/89:Kr253 av Torsten Karlsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att Vadstena-akademien och Drottningholmsteatern även fortsättningsvis får besked om storleken på sina verksamhetsbidrag vid statsbudgetens offentliggörande.

1988/89:Kr255 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag till bibliotekslag i enlighet med vad som anförts i motionen,

2. att riksdagen med ändring av proposition 1988/89:100 bil. 10 Utbildningsdepartementet F 2. Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. upptar ett i förhållande till regeringens förslag med 7 000 000 kr. förhöjt belopp, varav 2 000 000 kr. avser Lokal biblioteksverksamhet, 3 000 000 kr. avser Inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk och 2 000 000 kr. avser Arbetsplatsbibliotek.

1988/89:Kr274 av Kjell-Arne Welin m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär att den år 1987 av riksdagen beslutade utredningen av de statliga bidragen till regionala kulturinstitutioner snarast redovisas.

1988/89:Kr275 av Lars Ahlström (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av stöd till uppförande av en monumentalstudio vid Konstepidemin i Göteborg.

1988/89:Kr276 av Viola Claesson (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen till Immigrantinstitutet för budgetåret 1989/90 anslår 220 000 kr. utöver regeringens förslag,

2. att riksdagen till Immigrantinstitutet anslår 200 000 kr. som ett engångsanslag för projekteringsarbete.

1988/89:Kr277 av Lars Sundin och Kenth Skårvik (båda fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av stöd till Immigrantinstitutet i Borås.

1988/89:Kr279 av Lahja Exner (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en utredning om möjligheterna att påbörja en försöksverksamhet med en finskspråkig länsförfattare.

1988/89:Kr283 av Inga-Britt Johansson m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om översyn av grundbeloppstilldelningen till stadsteatrarna i Malmö, Göteborg och Stockholm samt Folkteatern och Stora teatern i Göteborg.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att följa utvecklingen på ovanstående teatrar för att vid behov sätta in extra åtgärder.

1988/89:Kr294 av Anna Wohlin-Andersson och Stina Eliasson (båda c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nödvändigheten för de statsbidragsberättigade museerna att få statliga försäkringsgarantier på samma villkor som de statliga museerna.

1988/89:Kr310 av Lars Ernestam m.fl. (fp) vari yrkas att riksdagen för budgetåret 1989/90 anslår 243 000 kr. för de samiska samlingarna vid Vilhelmina folkbibliotek.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Jo266.

1988/89:Kr312 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till upprättandet av ett kurdiskt kulturcentrum i Sverige.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:U534.

1988/89:Kr313 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om riktlinjer för kulturpolitiken,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att 1% av statsbudgeten bör avsättas för kulturella ändamål,

3. att riksdagen till olika kulturella ändamål för budgetåret 1989/90 anslår 842 000 000 kr. utöver regeringens förslag,

4. att riksdagen begär att regeringen i kompletteringspropositionen återkommer med förslag om kultursatsningar i enlighet med vad som i motionen anförts.

5. att riksdagen hos regeringen begär förslag om en särskild kulturfond i enlighet med vad som anförts i motionen.

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att sponsring inom det allmänna kulturlivet ej bör förekomma.

1988/89:Kr314 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att frihet, mångfald och kvalitet skall utgöra riktlinjer för kulturpolitiken,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ideellt verkande krafter i kulturlivet.

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om decentralisering av offentligt kulturstöd.

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en regionalisering och en väl fungerande kulturverksamhet i alla delar av landet.

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om sponsring av kulturlivet.

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om betydelsen för kulturlivet av att etermediemonopolet avskaffas.

11. att riksdagen till F 2 Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag om 74 614 000 kr..

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om omfördelning av bidrag under anslaget F 2 Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m..

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslagsstrukturen för F 2 Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet.

1988/89:Kr315 av Magnus Persson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en regional kulturpolitik.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:A464.

1988/89:Kr322 av Ingela Mårtensson m.fl. (fp,m.c,vpk,mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om stöd till arrangemanget av folkmusik- och dansåret 1990.

1988/89:Kr325 av Kurt Ove Johansson m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökat antal grundbelopp till Malmö stadsteater.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en översyn av bidragsgivningen inom teaterområdet.

1988/89:Kr326 av Lola Björkquist och Karl-Göran Biörsmark (båda fp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utredningen av de statliga bidragen till regionala institutioner.

1988/89:Kr350 av Jan Strömdahl m.fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet (prop. 100, bil. 10, F 2) för budgetåret 1989/90 anslår 2 000 000 kr. till ett invandrarcentrum i Botkyrka.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:T253.

1988/89:Kr351 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att TV, radio, tidningar, föreningar m.fl. bör stödjas i att ta upp frågan om kulturella möten och till att få förstärkt kunskap och insikt i invandrarernas problem.

Motiveringen återfinns i motion 1988/89:Sf545.

1988/89:Kr353 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utredning av att bibliotekens standard garanteras i lag.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Dansens hus bör lokaliseras till Folkets hus i Stockholm,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bibehållande av anslagsstrukturen för Utvecklingsverksamhet inom kulturområdet (F 2),
15. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om datoriseringen av biblioteken,
16. att riksdagen anvisar 13 000 000 kr. mindre än vad regeringen föreslagit till anslagsposten 7. Till regeringens disposition (F 2).

1988/89:Kr355 av Jan Hyttring m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär tillsättande av en parlamentarisk utredning med uppgift att utvärdera 1974 års kulturpolitiska beslut och formulera handlingslinjer för framtiden.
2. att riksdagen beslutar avslå regeringens förslag till en ny anslagsstruktur samt att ge regeringen till känna vad som i motionen anförts rörande regeringens och kulturrådets hantering av anslagsfördelningen inför budgetåret 1989/90,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om insatser för kultur i vardagslivet
4. att riksdagen beslutar att till ett nytt anslag Kultur i vardagslivet anvisa 3 500 000 kr. genom omfördelning av 2 500 000 kr. från anslaget Kultur i arbetslivet och 1 000 000 kr. från tidigare anslag till Skådebanan som friställts efter dess konkurs.
17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om insatser för att skapa en permanent dansscen,
18. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om fortsatta insatser för att säkerställa genomförandet av folkmusik- och dansåret 1990,
19. att riksdagen beslutar att till Vadstena-akademien anvisa ett i förhållande till nu utgående statsanslag med 516 000 kr. förhöjt anslag om 1 081 000 kr.

Yrkande 4 i motionen behandlas i utskottets betänkande 1988/89:KrU17, såvitt avser Skådebanan.

1988/89:Kr356 av Alexander Chrisopoulos m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär en utredning om körsångens ställning i det svenska kulturlivet varvid också förslag bör utarbetas som syftar till att förbättra körsångens villkor,
2. att riksdagen beslutar att ett körcentrum skall inrättas och att under bil. 10 Utbildningsdepartementet F Allmän Kulturverksamhet m.m. anvisa 600 000 kr. på ett särskilt upprättat anslag Körcentrum.

1988/89:Sf517 av Erkki Tammenoksa m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av de Sverige-finska institutionernas ekonomiska situation i syfte att trygga deras existens inför framtiden.

Övergripande kulturfrågor

Kulturpolitiska mål, m.m.

Enligt de av riksdagen år 1974 (prop. 1974:28, KrU 1974:15 s. 3 och 19–20, rskr. 1974:248) fastställda *kulturpolitiska målen* skall kulturpolitiken

- medverka till att skydda yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för att denna frihet skall kunna utnyttjas,
- ge människor möjligheter till egen skapande aktivitet och främja kontakt mellan människor,
- motverka kommersialismens negativa verkningar inom kulturområdet,
- främja en decentralisering av verksamhet och beslutsfunktioner inom kulturområdet,
- utformas med hänsyn till eftersatta gruppers erfarenheter och behov,
- möjliggöra konstnärlig och kulturell förnyelse,
- garantera att äldre tiders kultur tas till vara och levandegörs,
- främja ett utbyte av erfarenheter och idér inom kulturområdet över språk- och nationsgränserna.

Sedan de sålunda preciserade målen för den svenska kulturpolitiken fastställdes, har målen fått ett konkret innehåll genom bl.a. beslut i budgetsammanhang och genom särskilda reformer inom de flesta kultursektorer.

Liksom under tidigare år har under den allmänna motionstiden i år en rad skilda motioner väckts av oppositionspartier med yrkanden som avser eller har nära samband med de kulturpolitiska målen.

I motion Kr314 redovisar företrädare för moderata samlingspartiet sin syn på frågan om vilka riktlinjer för kulturpolitiken som bör gälla. De vill att frihet, mångfald och kvalitet skall fastställas som sådana riktlinjer. I det följande behandlas flera yrkanden i motionen som har samband med det här behandlade.

Den liberala kulturpolitiken redovisas i motion Kr229 av företrädare för folkpartiet. De kulturpolitiska målen bör enligt motionärerna kompletteras med krav på konstnärlig kvalitet och på rimliga arbetsvillkor för landets fritt arbetande kulturskapare. I motionen utvecklas utförligt synen på kulturpolitiken.

Även i motion Kr205 av centerpartiet diskuteras samhällets kulturpolitiska uppgifter. Motionärerna framhåller att dessa uppgifter är mångskiftande och att det svårligen låter sig sammanfattas i någon sammanhållen doktrin på området nu eller i framtiden. De anser dock att följande riktlinjer kan urskiljas. Samhället har en viktig uppgift i att garantera och utveckla yttrandefrihet och församlingsfrihet. Det skall främja mångfald och variation i kulturyttringarna. Samhället skall också verka för att det i alla delar av landet kan utvecklas ett aktivt kulturliv. Slutligen framhålls att samhället har ett ansvar för att yrkesverksamma kulturutövare bereds en rimlig försörjning.

Vänsterpartiet kommunisterna vill i en partimotion, Kr313, att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna innehållet i sex att-satser som enligt motionärernas mening skall utgöra riktlinjer för kulturpolitiken. Motionärerna vill bl.a. ha åtgärder för att utveckla och stödja kulturyttringar som vänder sig mot förtryck och degradering av människan och i stället genom sitt motstånd bidrar till en fri och allsidig utveckling och för att särskilt stödja den kulturella kampen för de utsatta grupper som har särskilda erfarenheter och behov, vilket förutsätter klassamhällets nedbrytande. I flera av de övriga att-satserna anknyter motionärerna till innehållet i vissa av de av riksdagen antagna kulturpolitiska målen.

Beträffande motionens innehåll i övrigt hänvisar utskottet till den fullständiga motionsmotiveringen. Även då det gäller de övriga motionerna hänvisar utskottet till motiveringarna i motionerna.

Utskottet vill i likhet med vad utskottet gjorde förra året hänvisa till vad utskottet anförde år 1987, då motioner med i huvudsak samma innehåll som motionerna Kr229 och Kr314 behandlades. Utskottet anförde (KrU 1986/87:12 s. 5):

Enighet råder om de åtta kulturpolitiska mål som inledningsvis redovisats. Härutöver har i olika sammanhang, bl.a. motionsvägen, uttryckts önskemål om att ytterligare sådana mål skall fastställas eller att de fastställda målen skall brytas ned i delmål i högre grad än vad som hittills skett. I vissa fall har framställda krav om de kulturpolitiska målen reellt sett avsett frågan om hur dessa mål skall nås. Kraven har med andra ord avsett mera medel än mål.

De fastställda kulturpolitiska målen är väl ägnade att även i fortsättningen läggas till grund för kulturpolitiken och det finns enligt utskottets mening inte skäl att ompröva målen. Utskottet är inte heller berett att förorda att ytterligare kulturpolitiska mål fastställs. Det är naturligt att krav härom efter hand kommer fram och den omständigheten att ytterligare mål inte formellt fastställs hindrar inte att vissa sådana kan vara allmänt accepterade som riktlinjer för kulturpolitiken. Detta gäller bl.a. i fråga om kravet att kulturpolitiken skall bygga på en kvalitetssträvan.

Det är uppenbart att det också kan komma att finnas andra mål för kulturpolitiken kring vilka en långtgående enighet kan föreligga. En fortlöpande komplettering av de nu gällande åtta målen skulle emellertid enligt utskottets mening kunna uppfattas som om de mål som vid varje givet tillfälle formellt fastställts skulle ge en fullständig redovisning för de principer som gäller för kulturpolitiken. Detta skulle enligt utskottets mening vara olämpligt av det skälet att ett sådant system skulle vara ägnat att låsa fast utvecklingen.

I linje med vad som ovan sagts och med vad utskottet framhållit, framstår det som naturligt att olika partier utifrån sina värderingar kan ha olika uppfattningar om hur alla de eftersträlvade målen bäst skall uppnås. Detta tar sig också uttryck i olika konkreta förslag om hur kulturlivet skall få de bästa förutsättningarna för fortsatt utveckling. Utskottet har årligen anledning att ta ställning till åtskilliga sådana förslag vid behandlingen av kulturbudgeten eller av särpropositioner på kulturområdet.

Även då det gäller förslag om hur de kulturpolitiska målen skall uppnås kan många gånger stor enighet råda. Detta gäller inte minst i sådana fall där det med fog kan hävdas att ett genomförande av förslaget inte bara är ett medel för att åstadkomma ett eller flera kulturpolitiska mål utan också ett angeläget mål eller delmål. Exempel härpå är förslag om att kulturarbetarna skall tillförsäkras goda villkor. Till belysning av det sagda kan hänvisas

till att det, i det kulturpolitiska mål som avser yttrandefriheten, anges att kulturpolitiken skall medverka till att skapa reella förutsättningar för att yttrandefriheten skall kunna utnyttjas.

Utskottet vidhåller sin uppfattning i här aktuellt avseende. Motion Kr205 yrkande 1, motion Kr229 yrkande 1, motion Kr313 yrkande 1 och motion Kr314 yrkande 1 får anses besvarade med det anförda. Yrkandena avstyrks således.

Det allmänna bör på olika sätt stödja *ideellt verkande krafter inom kulturlivet*, framhålls det i motion Kr314 (yrkande 2).

Utskottet anser det inte motiverat med någon särskild åtgärd med anledning av yrkandet. Såväl staten som landstingen och kommunerna ger i betydande omfattning sådant stöd som motionärerna förordar. Det statliga stödet utgår bl.a. i form av stöd till folkbildningsområdet och bidrag över kulturbudgeten.

Även yrkande 7 i samma motion, Kr314, avstyrks. Motionärerna tar upp frågan om betydelsen för kulturlivet av ett *avskaffande av etermediemonopolet*. Utskottet får anledning att senare – bl.a. i samband med behandlingen av resurserna till Sveriges Radio – diskutera kulturen i etermedia.

Utskottet tar härfter upp till behandling två motionsyrkanden, som väckts av företrädare för centerpartiet och som sakligt sett har ett nära inbördes samband. Enligt motion Kr355 skall riksdagen hos regeringen begära att det tillsätts en parlamentarisk utredning med uppgift att *utvärdera 1974 års kulturpolitiska beslut* och formulera handlingslinjer för framtiden (yrkande 1). Motionärerna tar i motionen upp även frågan om treårsprogram för anslagen till kulturändamål. Denna fråga får utskottet anledning återkomma till i ett senare avsnitt i detta betänkande (s. 20). I motion Kr205 förordas en analys av kulturens ekonomiska villkor och formulering av ett långsiktigt mål för statens ekonomiska kultursatsningar (yrkande 2). Motionärerna anser att det mål som bör uppnås fram till år 2000 är att en procent av statsbudgeten skall gå till kulturella ändamål. Även frågan om att finna kompletterande finansieringskällor för kulturen berörs i sammanhanget.

Utskottet har sedan år 1984 varje år behandlat motioner från centerpartiet av samma eller likartat innehåll som de här redovisade yrkandena (senast KrU 1987/88:12 s. 6). I samtliga fall har riksdagen på förslag av utskottet avlagit de tidigare motionsyrkandena.

Beträffande de nu aktuella yrkandena gör utskottet följande bedömning. Det är utomordentligt viktigt att det sker en kartläggning och utvärdering av gjorda insatser på kulturområdet och att slutsatser för framtiden dras av vad som därvid kommer fram. En övergripande parlamentarisk utredning om kulturpolitiken skulle dock, om den tillsattes under den närmaste tiden, innebära betydande risker för att angelägna delreformer skulle skjutas på framtiden. Inom olika delar av kultursektorn har nämligen särskilda utredningsuppdrag givits och det finns anledning utgå från att ytterligare sådana tillkommer. Även de insatser för en förbättring av kulturstatistiken som pågår är av betydelse för prövning av motionsyrkandena. Utskottets

synsätt stämmer i här aktuellt avseende överens med vad som anförts i årets budgetproposition (s. 327–328). Till den särskilda frågan om förbättring av det regionala kulturstödet återkommer utskottet i det följande. Beträffande statsutgifterna för kulturändamål vill utskottet framhålla att frågan om ett ökat statligt stöd till kulturområdet får prövas i första hand i budgetsammanhang. Det sagda leder till slutsatsen att motion Kr205 yrkande 2 och motion Kr355 yrkande 1 avstyrks.

Mycket långtgående krav på *ökade ekonomiska insatser på kulturområdet* framställs i motion Kr313 (vpk). Motionärerna vill att det över kulturbudgeten skall satsas totalt 1 miljard kronor utöver vad regeringen föreslagit, vilket enligt motionärernas beräkningar skulle innebära att en procent av statsbudgeten satsas på kulturområdet. Ett ökat anslag om 842 milj. kr. föreslås till ändamål, som regeringen bör precisera i förslag till riksdagen (yrkandena 2–4).

Utskottet tar i det följande och i andra betänkanden ställning till regeringens förslag till medelsanvisning under olika anslag på kulturområdet för nästa budgetår. Denna prövning kan ej bindas till en nu fastställd totalram. Den bedömningen kan dock göras i detta sammanhang att det inte finns ekonomiskt utrymme för en ökning av kultursatsningarna till den nivå som förordas i motionen. De här aktuella yrkandena avstyrks.

Frågor rörande regional kulturverksamhet m.m.

Kulturpolitiken skall enligt ett av de år 1974 antagna och i det föregående redovisade kulturpolitiska målen främja decentralisering av verksamhet och beslutsfunktioner inom kulturområdet. Den skall vidare bl.a. utformas med hänsyn till eftersatta grupperns erfarenheter och behov.

Efter 1974 års beslut har betydande insatser gjorts för att bygga ut den regionala kulturverksamheten. Staten har främst gett stöd genom bidrag till olika länsinstitutioner – exempelvis länsteatrarna – och till studieförbunden.

I 1986 års budgetproposition (prop. 1985/86:100 bil. 10 s. 50–51) presenterade regeringen en treårig plan för utbyggnad av de små regionala teatrar- och museerna. Denna plan har efter beslut av riksdagen senast våren 1988 fullföljts budgetåret 1988/89.

I sitt av riksdagen i denna del godkända betänkande KrU 1986/87:12 (rskr. 1986/87:161) uttalade utskottet våren 1987 att det finns en långtgående enighet om vikten av att den regionala kulturverksamheten ges goda möjligheter att utvecklas. Enligt utskottets mening, anfördes det, är det därför angeläget att regeringen snarast tillsätter en utredning som får i uppdrag att lägga fram förslag till den fortsatta utbyggnaden av det statliga stödet till regional kulturverksamhet. Det är nämligen nödvändigt, anförde utskottet, att sedan den pågående utbyggnaden av grundbeloppssystemet slutförts budgetåret 1988/89, reformarbetet fortsätter utan avbrott.

Utskottet uppmärksammade behovet av att se över bidragsreglerna för den regionala kulturverksamheten efter det att landstingen övertagit ansvaret för regionmusiken, då två olika stödssystem kommer att tillämpas för regional kulturverksamhet. Vidare anförde utskottet bl.a. att under utredningsarbetet måste särskild uppmärksamhet ägnas åt frågan om stödet

till institutioner i Göteborg, Malmö och andra större kommuner utanför Stockholmsområdet. Utskottet utvecklade närmare sina synpunkter i detta hänseende.

Efter förslag av utskottet hemställde riksdagen förra våren att regeringen snarast skulle tillsätta den begärda utredningen (KrU 1987/88:12 s. 11, rskr. 1987/88:221). Utskottet ansåg det anmärkningsvärt att utredningen ännu inte tillsatts.

I årets budgetproposition har regeringen angett riktlinjer för det fortsatta reformarbetet på kulturområdet. För perioden 1989/90 – 1991/92 beräknas ett resurstillskott på sammanlagt 300 milj. kr. Det regionala kulturlivet är ett av de områden som skall ges prioritet vid fördelningen av dessa medel. Utskottet har inhämtat att avsikten är att särskilda satsningar på detta område skall göras budgetåret 1990/91 efter förslag i budgetpropositionen 1990.

Beträffande utredningsarbete av betydelse för satsningar på regionernas kulturverksamhet kan nämnas följande. Kulturrådet skall granska och redovisa hur situationen bör utvecklas i de län som saknar en fast teater. En särskild sakkunnig gör en översyn av symfoniorkestrarnas situation. Regeringen har gjort bedömningen att det utöver det nämnda utredningsarbetet behövs faktaunderlag och principresonemang som möjliggör en mer övergripande diskussion om inriktningen av det statliga stödet till kulturverksamheten i regionerna. En särskild sakkunnig har nyligen fått i uppdrag att ta fram detta material. Den sakkunnige skall kartlägga omfattning och former för statligt stöd till regional kulturverksamhet, förutsättningslöst granska den struktur som stödet har fått och lämna förslag beträffande stödets framtida inriktning och utformning, som kan tas till utgångspunkt för ett konkret reformprogram i budgetpropositionen 1990.

I en rad motioner tas upp olika frågor om det regionala kulturstödet. De motioner eller motionsyrkanden som utskottet behandlar i detta sammanhang är följande, nämligen Kr205 (c) yrkande 5, Kr274 (fp) yrkande 1, Kr283 (s), Kr314 (m) yrkande 4, Kr325 (s) och Kr326 (fp) yrkande 2. Yrkandena i motionerna är i vissa fall övergripande, i andra fall mycket specialiserade. Sålunda begärs i en av motionerna (Kr205) en parlamentarisk utredning som skall föreslå insatser för att förverkliga decentraliseringsmålet i 1974 års kulturpolitiska beslut enligt riktlinjer som anges i motionen, medan ett motionsyrkande (Kr325) syftar till att Malmö stadsteater skall få fler grundbelopp. I flera motioner tas upp frågor om tillsättandet och genomförandet av den av riksdagen för två år sedan begärda utredningen på området. På teaterområdet tas upp frågor om behovet av ett ökat statligt stöd till – förutom stadsteatern i Malmö – stadsteatrarna i Göteborg och Stockholm samt Folkteatern i Göteborg och Göteborgs Musikteater AB (tidigare Stora teatern) i Göteborg.

Utskottet anser det ytterst anmärkningsvärt att regeringen – trots att begäran upprepades förra året – inte tillsatt en sådan utredning som riksdagen begärde för två år sedan i vidare mån än vad som redovisats ovan, nämligen genom att vissa begränsade utredningsuppdrag givits och en särskild sakkunnig inom utbildningsdepartementet nyligen tillkallats för att ta fram visst material. En följd av regeringens underlåtenhet att efterkomma

riksdagens begäran är att det påbörjade reformarbetet inte kan fullföljas utan avbrott vid utgången av innevarande budgetår. Vidare ges bl.a. huvudmännen för olika regionala institutioner inte möjlighet att ge sin syn på det fortsatta reformarbetet förrän i ett skede då förutsättningarna att ta hänsyn till deras synpunkter är begränsade. Det är uppenbart att det tidsmässiga utrymmet för en remissbehandling av utredningsresultaten blir knappt eller obefintligt.

I den situation som nu uppstått anser sig utskottet vara tvingat att acceptera regeringens uppläggning av förberedelsearbetet för fortsatta statliga insatser för stöd till regionernas kulturverksamhet. Det är inte realistiskt att nu förorda att utredningsarbetet får ett parlamentariskt inslag, eftersom ett sådant utredningsarbete skulle vara ägnat att försena insatserna; det är angeläget att riksdagen kan fatta beslut på området så tidigt att ett fortsatt reformprogram kan påbörjas budgetåret 1990/91.

Då det gäller innehållet i övrigt i motionerna gör utskottet den bedömningen att de olika krav som framställs i dem i allt väsentligt ligger inom ramen för det utredningsarbete som nu pågår. Eftersom motionerna speglar en opinion som finns på området är det dock viktigt att innehållet i motionerna särskilt uppmärksammas under utredningsarbetet.

Utskottet vill starkt understryka angelägenheten av att det sker en redovisning av detta arbete i sådan tid att det ges en reell möjlighet för remissorganen att avge genomarbetade yttranden.

Vad utskottet anfört med anledning av motionerna bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I detta sammanhang behandlar utskottet även två motioner, som syftar till ökat stöd till *kulturpolitiska satsningar i Värmland*, nämligen motionerna Kr251 (c) och Kr315 (s). Enligt motion Kr251 bör Värmland utses till försökslän för särskilda kulturpolitiska satsningar och för tillgång till medel från anslaget F 2. Bidrag till utvecklingsverksamhet på kulturområdet m.m. Enligt motion Kr315 bör Värmland bli ett experimentområde för en kraftfull kulturell satsning i syfte att påverka den regionala utvecklingen.

Utskottet vill framhålla att det råder allmän enighet om att ökade satsningar på det regionala kulturlivet bör göras. Inom ramen för det utredningsarbete som skall föregå sådana satsningar får beaktas bl.a. behovet av stöd till Värmland. Med hänsyn till innehållet i motionerna finns det också skäl nämna att frågor om regionalpolitiskt motiverade satsningar på kulturområdet får prövas bl.a. på grundval av det utredningsförslag som senare i år kommer att läggas fram av 1987 års regionalpolitiska kommitté (I 1987:02) REK 87. Frågan om stöd från det nämnda anslaget får prövas i sedvanlig ordning efter ansökan och utifrån de riktlinjer som gäller för bidrag från de olika anslagsposterna inom anslaget.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att det inte är erforderligt med någon riksdagens åtgärd med anledning av motionerna. Dessa avstyrks därför.

Utskottet behandlar här även motion Kr314 (m), såvitt däri tas upp frågan om en *decentralisering av beslut* om offentligt kulturstöd (yrkande 3). Motionärerna anför att kulturrådet har ett orimligt stort inflytande över för-

delningen av offentligt kulturstöd och att det är nödvändigt att kulturstöd beslutas av ett flertal självständiga organ. Som exempel nämns i motionen bl.a. att stödet till läns museerna skulle kunna fördelas av ett samarbetsorgan mellan museerna.

Utskottet har, då likartade motionsyrkanden behandlats under tidigare år, bl.a. framhållit att det statliga kulturstödet fördelas inte bara av kulturrådet utan även av en rad andra myndigheter och organ, bland dem konstnärsnämnden, riksarkivet, riksantikvarieämbetet och Svenska institutet (se exempelvis KrU 1987/88:12 s. 8). Utskottet vill med anledning av det nu aktuella yrkandet – som har en något annan inriktning än tidigare yrkanden – också framhålla att det får anses ligga inom ramen för det utredningsarbete, som avser det regionala kulturstödet, att pröva frågor av det slag som tagits upp i motionen. Motionsyrkandet avstyrks. Utskottet vill i detta sammanhang nämna att frågan om kulturrådets roll vid anslagsfördelning också kommer att beröras vid behandlingen av anslaget F 2 (s. 19).

Utskottet behandlar i detta sammanhang även motion Kr201 (s), som syftar till en utbyggnad av *musikteaterverksamheten i södra Sverige* med statligt stöd. Motionärerna utvecklar utförligt sina synpunkter. Därvid framhåller de bl.a. att stadsteatern i Malmö bör ges förutsättningar att, ännu starkare än vad som hitintills varit fallet, få en möjlighet att profilera sig som en regioteater för musikteaterverksamhet.

Utskottet hänvisar till vad utskottet anförde förra året, då en liknande motion behandlades (se KrU 1987/88:12 s. 12). Utskottet erinrade bl.a. om den i det föregående behandlade utredningen, som riksdagen begärt och som skulle ägna särskild uppmärksamhet åt frågan om stödet till institutionerna i bl.a. Malmö. Utskottet framhöll också att tillkomsten av stora, nya institutioner på kulturområdet i hög grad måste bygga på regionala initiativ och på regional samverkan. Utskottet anser att motion Kr201 inte påkallar någon riksdagens åtgärd.

Motion Kr294 (c) syftar till att de museer som har andra huvudmän än staten men som får statsbidrag skall kunna få *statliga försäkringsgarantier* på samma villkor som de statliga museerna.

Utskottet har inhämtat att den av motionärerna upptagna frågan utreds inom utbildningsdepartementet. Utskottet förutsätter att utredningsarbetet slutförs utan dröjsmål. Motionen påkallar inte någon riksdagens åtgärd.

Sponsring, kulturfonder

Flera motionsyrkanden om *sponsring* inom kulturlivet har framställts, nämligen i yrkande 3 i motion Kr205 (c), yrkande 5 i motion Kr314 (m) och yrkande 6 i motion Kr313 (vpk). Motionärerna bakom sistnämnda motion tar helt avstånd från sponsring. I de båda andra motionerna redovisas en positiv syn på sponsringen. Motionärerna anger dock vissa riktlinjer för i vilken utsträckning sponsring bör vara tillåten.

Utskottet vidhåller den inställning till sponsring som utförligt redovisats i betänkandet KrU 1986/87:12 (s. 14–15). Utskottets ståndpunkt kan sammanfattas på följande sätt.

Inom vissa områden såsom industriminnesvärden och kultur i arbetslivet kan det vara motiverat att företagen stöder eller helt svarar för kulturverksamheten. Inom andra områden får man inte underskatta riskerna för en snedvridning av kulturinstitutionernas verksamhet om t.ex. tillfälliga evenemang gynnas på bekostnad av basarbetet. Sponsring, som i praktiken innebär att olika kulturaktiviteter utnyttjas främst för de stora företagens marknadsföring, måste skiljas från den äldre form av stöd till kultur och kulturutövare som brukar betecknas som mecenatskap.

Utskottet betonade i det angivna sammanhanget 1987 vikten av att olika former av sponsring inte leder till att verksamheten påverkas. Utskottet hänvisade till att erfarenheterna från andra länder visade att det främst är kulturinstitutionerna och den etablerade konsten som får sponsorstöd. Om så skulle bli fallet även i Sverige skulle ytterligare ekonomisk obalans kunna uppstå till nackdel för konst som söker nya vägar. Vidare anförde utskottet följande.

Som kulturrådet framhållit kan bidragsgivningen i form av sponsring sannolikt inte på ett väsentligt sätt bidra till ändrade ekonomiska förutsättningar för kulturverksamheten. Enligt vad utskottet tidigare uttalat anser utskottet att regeringen noga bör följa utvecklingen beträffande sponsorverksamhet. Det är härvidlag viktigt att de kulturpolitiska målen beaktas och att man uppmärksammar effekterna på kulturlivet. Erfarenheterna i fråga om sponsring och likartade företeelser i vårt land från senare år och särskilt från den senaste tiden ger enligt utskottets mening särskild anledning till vaksamhet på området.

Det sagda innebär att utskottet avstyrker motion Kr205 yrkande 3, motion Kr313 yrkande 6 och motion Kr314 yrkande 5.

Motionärerna bakom motion Kr313 anser att det ökade intresset hos företagen för kulturen bör tas till vara på det sättet att det bildas en särskild kulturfond som bör användas för att stimulera och utveckla den svenska kulturen, det svenska arbetande folkets kultur.

På hemställan av utskottet gav riksdagen våren 1986 regeringen till känna vissa synpunkter om närmare överväganden om möjligheterna att skapa en eller flera *kulturfonder* (KrU 1985/86:18 s. 16–17, rskr. 1985/86:192). Utskottet hänvisar till den utförliga diskussionen i utskottsbetänkandet.

Efter viss utredning har regeringen i december månad 1988 beslutat att riksdagens skrivelse i här aktuell del skall läggas till handlingarna. I beslutet hänvisas till att det tillkallats en särskild utredare med uppdrag att utreda möjligheterna att skapa förbättrade förutsättningar för förvaltning av vissa kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer, särskilt herrgårdar och industriminnen. Enligt direktiven bör utredaren bl.a. studera möjligheterna att bygga upp resurser, t.ex. i form av en stiftelseanknuten fond, genom donationer eller intressentbidrag. Vidare hänvisas till att kulturministern redovisar sin syn i svaret på en interpellation i ämnet (nr 1988/89:17, prot. 1988/89:18). I svaret hänvisade kulturministern till bl.a. de svårigheter som visat sig föreligga att få sponsorstöd till en ny museibyggning för Wasa.

Med hänvisning till det anförda anser sig utskottet inte kunna förorda ett fortsatt utredningsarbete eller att det eljest vidtas någon åtgärd med an-

ledning av det nu aktuella motionsyrkandet (yrkande 5). Utskottet får anledning att senare diskutera frågan om en fond, som skulle avse även kulturområdet, nämligen genom att utskottet vid behandlingen av ett antal motionsyrkanden på lotteriområdet kommer att behandla ett yrkande i motion Kr205 (c) om inrättandet av en kultur- och folkrörelsefond uppbyggd med en andel av skatter, avgifter och rörelseöverskott som tillfaller staten genom spel och lotterier.

Särskilda stödområden

Enligt vad utskottet inhämtat har kulturrådet lämnat bidrag till kollektivverksstäder för utrustning. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motionerna Kr222 (m) och Kr223 (s). I motionerna tas upp frågan om *stöd till den konstgrafiska verkstad* som finns i Tidaholm.

I motion Kr275 (m) framhålls behovet av stöd till uppförande av en monumentalstudio vid *Konstepidemin i Göteborg*.

Konstepidemin är ett konstnärscentrum, där skapande yrkesutövare av olika slag, bildkonstnärer, skådespelare, musiker och journalister har möjlighet att hyra ateljéer eller andra arbetslokaler och där tillfälle ges till bl.a. samarbete mellan konstnärer med skiftande inriktning. Gästateljéer finns. Konstepidemin, som ännu är i ett uppbyggnads- och utvecklingskede, är också avsett att vara en mötesplats för kulturintresserade människor. Detta centrum är beläget inom det sjukhusområde där det nedlagda Epidemijukhuset ligger. Det finns planer på att det -- för att projektet Konstepidemin skall kunna fullföljas -- skall byggas en monumentalstudio, som kan ge utrymme för utställningar och en experimentscen för teater och musik, konferenser, festivaler, m.m.

Utskottet framhöll förra året, i samband med att en likartad motion behandlades (KrU 1987/88:12 s. 14), att utbildningsdepartementet hade tätta kontakter med företrädare för Konstepidemin och följde verksamheten. Med hänvisning härtill -- och med erinran om att det inte inkommit någon bidragsframställning till regeringen -- anser utskottet att motionen inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Slutligen tar utskottet i detta avsnitt upp motionsyrkanden som avser vissa frågor på musikområdet.

Den *kommunala musikskolan* är en frivillig verksamhet som bedrivs av de flesta kommuner. Verksamheten är betydelsefull. Utskottet är emellertid inte berett att vidta någon åtgärd för att det skulle införas ett nytt statsbidrag för att kommunerna skulle kunna skaffa sig depåer med musikinstrument som kunde hyras ut till eleverna. Motion Kr250 (vpk), vari önskemål om ett sådant statsbidrag framförs, avstyrks därför.

Körsångens ställning i det svenska kulturlivet tas upp i motion Kr356 (vpk). Utöver en utredning om bl.a. en förbättring av körsångens villkor yrkas att det under ett särskilt anslag -- Körcentrum -- skall anvisas 600 000 kr. för nästa budgetår.

Utskottet framhöll förra året då en likartad motion behandlades att den

starka utvecklingen av körverksamheten i vårt land är frukten av ett framgångsrikt folkbildningsarbete. Kyrkornas körverksamhet har därvid i hög grad bidragit till utvecklingen. Studieförbunden har en stor uppgift att fylla i framtiden på det här aktuella området. I detta sammanhang vill utskottet också framhålla att körsången ägnats uppmärksamhet under arbetet med den musikreform som genomfördes med giltighet fr.o.m. den 1 januari 1988 (se bl.a. CEMUS-bulletinen nr 6, juni 1986). Det finns också skäl framhålla att det i årets budgetproposition (s. 328) anges att bl.a. insatser för att ge amatörverksamheten större bredd och bättre kvalitet omfattas av de strävanden som kommer att tillmätas särskild vikt då underlag tas fram för reformarbetet under de kommande två budgetåren. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionen.

Ett omfattande planeringsarbete för projektet *Folkmusik- och dansåret 1990* pågår för närvarande. Avsikten är att året skall bli en generalmönstring på området. En särskild organisationskommitté har tillsatts. Denna har tillförts bl.a. personalresurser från utbildningsdepartementet. Vidare har regeringen år 1987 och år 1988 fattat beslut om bidrag från de s.k. lotterimedlen om tillhopa högst 500 000 kr. för genomförande av projektet. I motion Kr322 (fp,m,c,vpk,mp) och motion Kr355 (c) framförs yrkanden som syftar till fortsatta insatser för stöd till Folkmusik- och dansåret 1990.

Utskottet – som närmare informerat sig om uppläggningsen av projektet och som tidigare ställt sig positivt till detta – utgår från att regeringen även i fortsättningen i positiv anda prövar bidragsframställningar rörande projektet. Utskottet vill här också nämna att ökade resurser för kulturverksamhet i studieförbunden beräknats i budgetpropositionen (s. 139–146). Förslaget, som tillstyrkts av kulturutskottet (1988/89:KrU2y), behandlas av utbildningsutskottet i betänkandet 1988/89:UbU17. Ökade resurser på området är ägnade att ge ett utrymme för att tillgodose krav från studieförbunden med hänsyn till Folkmusik- och dansåret. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr322 och motion Kr355 yrkande 18.

Vissa frågor rörande det kulturella samarbetet mellan Sverige och Finland

I motion Sf517 (s) tas upp frågan om *de svensk-finska institutionernas framtid*. Motionen har väckts mot bakgrund av i första hand den stora invandring som ägt rum till vårt land från Finland och de berättigade krav som finns på att stärka det finska språkets ställning i Sverige. Motionärerna pekar på olika sakfrågor som kräver sin lösning då det gäller finansieringen av Sverigefinländarnas institutioner, särskilt sådana där stöd utgår både från Sverige och Finland. Härvid framhålls särskilt behovet av en lösning av den ekonomiska situationen för Stiftelsen Finlands hus och Arkivet för Sverigefinnar och Finlandssvenskar i Sverige.

Utskottet vill för sin del framhålla vikten av att arbetet kan fortsätta med att stärka det finska språkets ställning i Sverige, att förbättra Sverigefinländarnas kulturutbud och i övrigt bygga ut kulturkontakterna mellan Sverige och Finland. Arbetet i angivna hänseenden bedrivs i en rad olika former. Det är naturligt att man inom bl.a. ramen för det arbete som pågår upp-

märksammar även behovet av stöd till olika institutioner. Med hänsyn till den uppmärksamhet som sálunda och i andra sammanhang ägnas frågan om det ekonomiska stödet till institutionerna anser utskottet det inte nödvändigt med något riksdagens initiativ med anledning av motionen. Utskottet erinrar i sammanhanget om att frågan om stöd till det nämnda arkivet behandlas i utskottets betänkande 1988/89:KrU18.

Även i motion Kr279 (s) tas upp en fråga som syftar till att stärka det finska språkets ställning i Sverige. Motionären redovisar en kulturverksamhet som påbörjats i Finland i syfte att öka den regionala och samhällsliga jämlikheten i kulturpolitiken, nämligen en verksamhet som innebär att länsförfattare och andra länskonstnärnsbefattningar inrättats. Länskonstnärerna har till uppgift att sprida idér och vidga kännedomen om sina egna konstområden bland den stora allmänheten, att instruera amatörer på resp. område och att organisera olika slags evenemang på ifrågavarande kultursektor. Enligt motionen bör en utredning sättas i gång om möjligheten att i vårt land påbörja en försöksverksamhet med en *finskspråkig länsförfattare*.

Utskottet, som anser den av motionären upptagna frågan vara intressant, vill framhålla att frågan är av den karaktären att den ligger inom ramen för det arbete som bedrivs av bl.a. Samarbetsgruppen för Sverigefinländska kulturfrågor. Med hänvisning härtill är något riksdagens initiativ med anledning av motionen inte erforderligt. Motionen avstyrks därför.

Vissa invandrarfrågor

I detta huvudavsnitt behandlas även motion Kr351 (mp) om *främjande av insikten i främmande kulturer*. Motionärerna yrkar att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att TV, radio, tidningar, föreningar m.fl. bör stödjas i att ta upp frågan om kulturella möten och till att få förståelse, kunskap och insikt i invandrarnas problem.

Utskottet hänvisar till att det över arbetsmarknadsdepartementets huvudtitel utgår betydande belopp årligen för informationsinsatser, som har inte minst en sådan inriktning som motionärerna förespråkar. Vidare utgår över kulturbudgeten en rad bidrag som är ägnade att tillgodose motionens syfte. Med hänvisning härtill – och under erinran om vikten av att värna om pressens och radions frihet – avstyrks motionen.

Motionärerna bakom motion Kr312 (vpk) vill att riksdagen skall begära förslag till upprättandet av ett *kurdiskt kulturcentrum* i Sverige. De medger att Sverige har gjort mycket för att förbättra förhållandena för kurderna i vårt land, bl.a. på språkområdet. Emellertid menar motionärerna att de anslag som kurderna erhåller inte är tillräckliga för att kurderna själva skall kunna genomföra en sådan satsning som inrättandet av ett kulturcentrum skulle innebära.

Utskottet anser sig böra vidhålla sin uppfattning att invandrarnas organisationer utan alltför detaljartade statsbidragsföreskrifter bör vara fria att själva bedöma vilken verksamhet man bör prioritera (jfr KrU 1987/88:12 s. 22). Med hänsyn härtill och då utskottet inte kan förorda att förslag framläggs om en särskild medelsanvisning för det ändamål som anges i motionen, avstyrks denna.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag, vilket innebär att ett förslagsanslag på 18 339 000 kr. skall anvisas till statens kulturråd.

Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. (F 2)

Anslagsstruktur m.m.

I propositionen redovisar regeringen en översyn av den anslagsstruktur som gjorts på kulturområdet. Regeringens ställningstagande till översynen innebär att ett trettiotal bidragsändamål, som hittills utgjort särskilda anslagsposter under olika anslag, skall sammanföras under anslaget F 2. Anslagsframställningen har utformats i enlighet härmed. Regeringens förslag innebär att det under anslaget skall finnas sex anslagsposter. Dessa redovisas i följande tabell.

Anslagspost	Beräknat eller anvisat för motsvarande ändamål 1988/89	Förslag i propositionen
1. Till statens kulturråds disposition för utvecklingsverksamhet (6 i prop.)	13 600 000	15 656 000
2. Till regeringens disposition (7 i prop.)	3 230 000	19 459 000
3. Till statens kulturråds disposition för bidrag till organisationer och institutioner inom kulturområdet (8 i prop.)	34 866 000	38 859 000
4. Kultur i arbetslivet (9 i prop.)	6 547 000	7 000 000
5. Lokal biblioteksverksamhet (10 i prop.)	4 349 000	6 523 000
6. Bidrag till internationellt kulturutbyte (11 i prop.)	2 538 000	2 640 000
Summa	65 130 000	90 137 000

Från anslagspost 1 i tabellen (nr 6 i prop.) utgår innevarande budgetår enligt riksdagens beslut bidrag till Marionetteatern för teaterverksamhet med 400 000 kr. I anslagsposten 3 ingår bl.a. medel som för innevarande budgetår anvisats under anslaget Vissa bidrag till teater-, dans- och musikverksamhet till Drottningholmsteatern (3 452 000 kr.) och Vadstenaakademien (565 000 kr.).

Ett antal motionärer motsätter sig den ändring av anslagsstrukturen, som regeringen stannat för. En genomgående tanke bakom de aktuella motionsyrkandena – Kr229 (fp) yrkande 2, Kr237 (vpk), Kr314 (m) yrkande

13, Kr353 (mp) yrkande 3 och Kr355 (c) yrkande 2 – är att regeringens förslag i allt för hög grad betar riksdagen dess hittillsvarande möjligheter att bedöma vilka resurser som skall tilldelas olika ändamål. Merparten av yrkandena går ut på att den hittillsvarande anslagsstrukturen skall bibehållas eller att det i vart fall nästa år skall ske en återgång till denna. Det här aktuella kravet i motion Kr355 anknyter i viss mån till ett i det föregående behandlat yrkande om en parlamentariskt förankrad utvärdering av 1974 års kulturpolitiska beslut (se ovan s. 10). Detta yrkande har avstyrkts av utskottet. Emellertid tas i motionen frågan om anslagsstrukturen även upp utifrån andra utgångspunkter. Bl.a. förordas en utredning som skulle få i uppgift att utveckla ett system för de i budgetpropositionen aviserade treårsprogrammen för anslagen till kulturändamål. Enligt motionen skulle denna utredning överväga även sammansättningen av de organ som skall bereda och besluta om anslagsfrågor på kulturområdet; på detta område är det särskilt viktigt att pluralitet och mångfald främjas, framhåller motionärerna.

Med anledning av yrkandena rörande anslagsstrukturen m.m. vill utskottet anföra följande.

Enligt vad som redovisades i förra årets kompletteringsproposition skall en omläggning av budgetprocessen äga rum (prop. 1987/88:150 s. 68, FiU 1987/88:30 s. 61). Avsikten är att åstadkomma ett mer ändamålsenligt innehåll i budgetprocessen genom återkommande fördjupad redovisning, analys och prövning vart tredje år av hela den verksamhet som en myndighet ansvarar för (se även prop. 1988/89:100 bil. 15 s. 8). De myndigheter och andra organ som lämnar anslagsframställning skall delas in i tre grupper. Kulturområdet skall enligt en redovisning i budgetpropositionen (bil. 15 s. 172) tillhöra budgetcykel 3. Detta innebär att den fördjupade verksamhetsprövningen skall ske inför perioden 1993/94–1995/96. Som en förberedelse för budgetomläggningen på kulturområdet avser regeringen att våren 1991 utfärda särskilda direktiv som skall ligga till grund för anslagsframställningarna i september 1992.

Utskottet anser det angeläget framhålla vikten av att det utöver införande av treåriga budgetramar med samma tidsintervall görs en övergripande bedömning av utvecklingen på kulturområdet och redovisas planerade insatser på området som inte ligger inom ramen för de förslag som läggs fram under de olika anslagen. En samordning mellan förslagen om budgetramarna och redovisningen i övrigt bör naturligtvis göras men det är inte nödvändigt att den senare sker i budgetpropositionen.

Sedan den treåriga budgetcykeln införts på kulturområdet, bör riksdagen ha goda möjligheter att vart tredje år ta ställning till inriktningen av de kulturpolitiska satsningarna. Under andra och tredje året av budgetcykeln bör självfallet korrigeringar kunna göras i budgetramarna – detta gäller inte minst vid en förändrad politisk viljeinriktning – men de mera detaljartade besluten bör i högre grad än för närvarande kunna överlåtas på andra organ än riksdag och regering. Såväl då det gäller kulturrådet som andra anslagsfördelande organ är det av vikt att ett starkt inflytande för kulturarbetare och andra avnämare av ersättningar och bidrag kan vidmakthållas och om möjligt breddas. Då det gäller de treåriga budgetramarna vill utskottet

framhålla att regeringen i dagarna tillkallat en kommitté med uppdrag att göra en reformering av budgetpropositionen. En huvuduppgift för kommittén skall vara att utvärdera och lämna förslag om hur informationen i budgetpropositionen om olika verksamheters innehåll, inriktning, resurser och resultat bör utformas i anslutning till besluten för kommande tvåårsperiod. Vad ovan anförts står väl i överensstämmelse med kommitténs direktiv. Utan att föregripa utredningens arbete, måste det förutsättas att det kommer att finnas visst utrymme för att anpassa utformningen av budgetpropositionen efter de särskilda önskemål som kan finnas inom olika samhällssektorer, bland dem kultursektorn.

Mot bakgrund av det anförda är utskottet inte berett att acceptera en så omfattande överflyttning av beslutsfunktionerna till kulturrådet som regeringens förslag i budgetpropositionen innebär i fråga om anslagspost 3 (nr 8 i propositionen) under anslaget F 2. I princip bör riksdagen därför tills vidare – så som hitintills skett – efter förslag av regeringen ta ställning till olika bidragsändamål som upptagits under olika anslagsposter. Detta ställningstagande bör dock inte hindra att regeringen om den så finner lämpligt i begränsad utsträckning under en anslagspost sammanför ändamål som är varandra närliggande.

För nästa budgetår bör av praktiska skäl den ordningen tillämpas att regeringen beslutar om fördelningen av de medel som beräknas till den aktuella anslagsposten. Det är nämligen inte rationellt att låta riksdagen utan förslag av regeringen fördela medlen. Det undantaget bör dock göras att riksdagen för nästa budgetår – liksom hittills varit fallet – fastställer storleken av statsbidragen till Drottningholmsteatern och till Vadstenaakademien. Härutöver bör riksdagen – på sätt framgår av den följande framställningen – kunna göra uttalanden om att stödet till vissa ändamål bör vara av minst den storlek som särskilt anges.

Då regeringen i nästa budgetproposition återgår till i princip den anslagskonstruktion som hitintills funnits i fråga om ändamål som avses under anslagspost 3 (nr 8 i propositionen) får riksdagen på sedvanligt sätt information om dispositionen av medlen för budgetåret 1989/90.

Vad utskottet med anledning av motionerna anført om anslagskonstruktionen hör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Såvitt avser medelsanvisningen för nästa budgetår bedömer riksdagen i det följande regeringens förslag i enlighet med vad som redovisats ovan.

Anslagspost 1 (nr 6 i prop.) Till statens kulturråds disposition för utvecklingsverksamhet

Utskottet har inte något att erinra mot medelsberäkningen till anslagsposten.

I enlighet med riksdagens beslut våren 1988 utgår för innevarande budgetår från anslagsposten 400 000 kr. till *Marionetteatern för teaterverksamhet*. Utskottet utgår från att bidraget till teatern räknas upp i minst samma utsträckning som flertalet andra bidragsanslag. Med hänsyn härtill avstyrks yrkande 3 i motion Kr229 (fp), i vilket frågan om medelsanvisningen till teaterverksamheten tas upp.

Som närmare redovisas i budgetpropositionen (s. 338) föreslås en tillfällig – betydande – förstärkning av anslagsposten. Anledningen härtill är att det skall finnas möjlighet till en handlingsberedskap för att få en lösning till stånd av frågan om etablerandet av ett *centrum för dansen* i Folkets Hus i Stockholm. Utskottet delar den positiva syn på en sådan etablering som redovisas i propositionen. Någon riksdagens åtgärd med anledning av motion Kr355 (c) yrkande 17 och motion Kr353 (mp) yrkande 2, vari tas upp frågan om dansens lokalproblem, är enligt utskottets mening inte erforderlig.

Erinringar mot *medelsberäkningen* anförs i två motioner. I den nämnda motionen Kr353 föreslås – uppenbarligen på grund av ett förbiseende – en minskning av den i propositionen föreslagna medelsberäkningen med 13 milj. kr., något som skulle omöjliggöra den av motionärerna förordade satsningen på en dansscen (yrkande 16).

Enligt motion Kr314 (m) yrkande 11 föreslås i här aktuell del en minskning av det belopp som enligt propositionen skall stå till regeringens förfogande med 2 milj. kr. Motionärerna menar att – med hänsyn till värdet av att kulturstödet decentraliseras – de medel som ställs till regeringens disposition bör begränsas.

Utskottet avstyrker motionsyrkandena och tillstyrker att medel beräknas i enlighet med regeringens förslag. Utskottet anser att det är nödvändigt att regeringen har medel av den storleksordning som propositionens förslag ger utrymme för till förfogande för bl.a. hastigt uppkommande behov som är angelägna men som inte får stöd i annan ordning.

Anslagspost 3 (motsvarar nr 8 i prop.) Bidrag till organisationer och institutioner inom kulturområdet m.fl. anslagsposter

I enlighet med vad utskottet ovan anfört bör anslagspost 3 under nästa budgetår disponeras inte av kulturrådet utan av regeringen. Posten bör därför få en ändrad benämning.

Anslagsposten beräknas i budgetpropositionen till 38 859 000 kr. Därvid har – utöver vissa överföringar och viss prismräkning (4 %) – beräknats en real förstärkning av 2,6 milj. kr.

Utskottet behandlar först dels motionsyrkanden, som innebär krav på en höjning av anslagsposten eller på en medelsanvisning vid sidan av denna, dels därmed sammanhängande yrkanden.

Med hänsyn till budgetsituationen kan utskottet inte förorda en ökad medelsberäkning i syfte att tillföra *centrumbildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden* ytterligare resurser. I motion Kr242 (vpk) föreslås att 4 milj. kr. (yrkande 3) skall utgå till dessa centrumbildningar utöver vad som följer av regeringens förslag. Utskottet vill nämna att bidraget för innevarande budgetår uppgår till 4 171 000 kr.

Även motion Kr255 (vpk) yrkande 2 i här aktuell del avstyrks, såvitt däri föreslås att 3 milj. kr. extra skall beräknas till *inköp av litteratur på invand-*

rar- och minoritetsspråk. Utskottet hänvisar till vad utskottet tidigare anfört om stödbehovet på området (se senast KrU 1987/88:14 s. 14).

På initiativ av Botkyrka kommun har *Stiftelsen Sveriges invandrarinstitut och museum* (Botkyrka invandrarinstitut) bildats. Utskottet har i flera olika sammanhang lämnat en redovisning för institutets verksamhet (se senast 1988/89:KrU1, se även utförlig redovisning i SAMDOK-Bulletinen nr 45, december 1988). Utskottet anser det initiativ som tagits av kommunen vara av värde. Med hänvisning till det projekt rörande invandrarernas kulturer som pågår på musciområdet (se nämnda utskottsbetänkande) är utskottet inte berett att tillstyrka att särskilda medel under detta anslag beräknas för bidrag till institutet. Motion Kr350 (vpk), vari ett sådant krav framställs, avstyrks därför.

Stödet till *Drottningholmsteatern* och *Vadstenaakademien* för institutionernas föreställningsverksamhet tas upp i flera motioner. Yrkandena avser dels storleken av stödet, dels frågan om huruvida riksdagen skall fastställa detta.

Utskottet har tidigare (se KrU 1983/84:18 s. 41) framhållit den betydelse föreställningsverksamheten vid Drottningholmsteatern har ur kulturell och turistmässig synpunkt. Detsamma gäller enligt utskottets mening den verksamhet som bedrivs av Vadstenaakademien. Akademien har lyckats kombinera publikverksamhet med pedagogiskt arbete och forskning, där unga blivande professionella musikartister får verka i en historisk miljö. Det är omvittnat att båda verksamheterna nationellt och internationellt håller hög konstnärlig kvalitet. Båda institutionernas verksamhet är starkt säsongbunden.

Sistnämnda omständighet – i förening med den hårt ansträngda budgetsituationen för institutionerna – leder till slutsatsen att det är önskvärt att institutionerna så snart som möjligt på året får besked om bidrag för den kommande sommarverksamheten. Utskottets tidigare ställningstagande innebär att riksdagen i fortsättningen skall få förslag från regeringen i budgetpropositionen om bidragen. Institutionerna har då anledning utgå från att bidragen kommer att uppgå till i vart fall de belopp som anges i budgetpropositionen. För nästa budgetår bör fastställas särskilda anslagsposter för Drottningholmsteatern och Vadstenaakademien. Utskottets ställningstagande i det föregående innebär att motion Kr252 (c,m,fp,vpk,mp) yrkande 2 och motion Kr253 (s) tillgodoses. Motionerna påkallar därför inte någon riksdagens åtgärd.

Utskottet anser att det är motiverat att Vadstenaakademien för nästa budgetår – med anledning av motionerna Kr314 yrkande 12 i motsvarande del, Kr252 yrkande 1 och Kr355 yrkande 19 – får en bidragsuppräknig med 300 000 kr. till 865 000 kr.

Även bidraget till Drottningholmsteatern bör räknas upp väsentligt. Bidraget bör bestämmas till belopp som föreslås i motion Kr314 yrkande 12 i motsvarande del och motion Kr230 (fp,c,vpk,mp), nämligen 4 125 000 kr. För innevarande budgetår har bidraget fastställts till 3 452 000 kr.

Regeringen har som ovan angetts gjort bedömningen att det finns ett behov av en real förstärkning av den här behandlade anslagsposten på 2,6 milj. kr. Den av utskottet i det föregående föreslagna beräkningen av

bidragen till Drottningholmsteatern och Vadstenaakademien under särskilda anslagsposter bör enligt utskottets mening föranleda minskning av anslagspost 3 (motsvarande nr 8 i propositionen). Eftersom utskottet delar regeringens bedömning i fråga om behovet av realförstärkning av anslagsposten bör denna bestämmas till 38 859 000 – 1,04 (3 452 000 + 565 000) = 34 681 000 kr.

Det sagda innebär också att motion Kr242 (vpk) inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd, såvitt däri föreslås att medel till *Arrangerande musikföreningar* inte skall beräknas under förevarande anslag (yrkande 1 delvis). Utskottet hänvisar till vad utskottet anfört i sitt av riksdagen godkända betänkande 1988/89:KrU17 (s. 15).

Beträffande dispositionen av anslagsposten får utskottet anföra följande.

Förra året beslöt riksdagen om en väsentlig uppräknig av stödet till *Immigrantinstitutet i Borås*. För innevarande budgetår utgår bidrag till Institutet med 312 000 kr.

Utskottet – som hänvisar till den ingående behandling av frågan om stödet till Institutets verksamhet som skett tidigare år (se senast KrU 1987/88:12 s. 20) – är inte berett att utöver vad som blir följderna av sedvanlig bidragsomräkning föreslå en ökning av bidraget. Utskottet avstyrker därför motion Kr238 (m), motion Kr276 (vpk) yrkande 1 och motion Kr277 (fp) i motsvarande del. Dessa yrkanden innefattar krav på särskilda insatser för Institutet.

Utskottet avstyrker i detta sammanhang även motion Kr276 yrkande 2 och motion Kr277 i den mån den inte behandlats ovan. Utskottet vidhåller nämligen sin uppfattning från förra året att det inte bör utgå något särskilt statsbidrag för att lösa Immigrantinstitutets lokalfrågor.

Enligt utskottets mening är det motiverat att riksdagen uttalar sig för att bidragen till vissa andra institutioner eller organisationer än de i det föregående behandlade räknas upp med mer än de 4 % som motsvarar den för nästa år tillämpade prisomräkningen. Utskottet anser således att bidraget till *Sveriges konstföreningars riksförbund* bör bestämmas till minst 1 800 000 kr. och att bidraget till *Föreningen Handarbetets vänner* bör bestämmas till minst 200 000 kr. Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med anledning av motion Kr314 yrkande 12 i motsvarande del som sin mening ge regeringen till känna.

Anslagspost 4 (nr 9 i prop.) Kultur i arbetslivet

Regeringens förslag till medelsberäkning – 7 milj. kr. – redovisas utförligt i propositionen (s. 336). Förslaget innebär i korthet att det under anslagsposten skall sammanföras tre hittillsvarande anslagsposter från olika anslag (se prop. s. 333), nämligen anslagsposten Kulturverksamhet på arbetsplatserna, anslagsposterna Riksskådebanan och anslagsposten Arbetsplatsbibliotek. Vissa resursförstärkingar föreslås.

Erinringar mot regeringens förslag framställs i tre motioner.

Enligt motion Kr314 (m) yrkande 11 i här aktuell del bör medel för ändamålet inte beräknas under anslaget. Motionärerna menar att de kultu-

rellt mest eftersatta grupperna inte finns i arbetslivet utan utgörs av bl.a. barn, pensionärer, arbetslösa, sjuka och hemarbetande. Motionärerna föreslår ingen alternativ användning av medlen men anför att de redovisade förhållandena måste beaktas vid bedömning av stödet till de organisationer som verkar inom kultursektorn liksom i det långsiktiga kulturpolitiska arbetet i övrigt.

Likartade synpunkter på stöd till kultur i arbetslivet anföras i motion Kr355 (c) yrkande 3 samt yrkande 4 i här aktuell del. Motionärerna vill emellertid bibehålla anslagsposten men – i förhållande till regeringens förslag – reducera den till 4,5 milj. kr. De vill vidare överföra de frigjorda resurserna till en ny anslagspost Kultur i vardagslivet, till vilken också skall föras en milj. kr. av det belopp som frigjorts genom Skådebanans i Stockholm konkurs. Utskottet vill här anmärka att utskottet i sitt av riksdagen godkända betänkande 1988/89:KrU17 (s. 13) avstyrkt en överföring av angivna belopp.

För att ge utrymme för ökade resurser till arbetsplatsbibliotek föreslås i motion Kr255 (vpk) att anslagsposten räknas upp med 2 milj. kr. till 9 milj. kr. (yrkande 2 delvis).

Utskottet anser att det är viktigt att bidrag kan utgå till kulturverksamhet i arbetslivet i enlighet med vad som anföras i propositionen. Även då det gäller medelsberäkningen biträder utskottet regeringsförslaget. Vid sitt ställningstagande till yrkandena i motionerna Kr314 och Kr355 har utskottet beaktat följande. Från en rad anslag på statsbudgeten kan stöd utgå till olika grupper. Studieförbunden når många människor genom kulturcirklar och kulturprogram. Ett särskilt utredningsarbete med kultur i skolan pågår. Vidare kan nämnas att kulturrådet redovisat ett utvecklingsprojekt om kultur i vården.

I enlighet med det anförda avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Anslagspost 5 (nr 10 i prop.) Lokal biblioteksverksamhet

Stödet till lokal biblioteksverksamhet infördes budgetåret 1985/86 som ett *tidsbegränsat utvecklingsbidrag* till ett 30-tal kommuner med låg biblioteksstandard. En kommun kan få bidrag under fem år till ett sammanlagt belopp av högst 2 milj. kr. En förstärkning av anslagsposten föreslås av regeringen i syfte att berörda kommuner snabbt skall kunna förverkliga sina ursprungsplaner.

I motion Kr314 (m) anföras att det inte är statens uppgift att på detta sätt ge riktade bidrag till utvalda kommuner, vilka särskilt försummat sina bibliotek. I enlighet härmed yrkas att medel inte skall beräknas för ändamålet (yrkande 11 delvis).

I motion Kr255 (vpk) intas en motsatt ståndpunkt. Motionärerna vill att ännu större resurser än vad regeringen föreslagit skall beräknas för biblioteksutvecklingen. De yrkar en medelsberäkning som med 2 milj. kr. överstiger den av regeringen föreslagna (yrkande 2 delvis).

Utskottet biträder regeringens förslag och avstyrker motionsyrkandena.

Enligt motion Kr255 (vpk) bör riksdagen begära förslag till en bibliotekslag (yrkande 1). Ett likartat krav (yrkande 1) framställs i motion Kr353 (mp).

Utskottet avstyrkte med en mycket utförlig motivering våren 1985 att en *bibliotekslag* införs (KrU 1984/85:21 s. 12–15). Riksdagen anslöt sig i juni 1985 till utskottets ställningstagande. Enligt utskottets uppfattning har det under tiden därefter inte inträffat någon omständighet som ger anledning till en ändrad bedömning av frågan. Utskottet avstyrker därför motion Kr255 yrkande 1 och motion Kr353 yrkande 1.

I sistnämnda motion, Kr353, tas även upp frågan om vissa effekter av *datoriseringen av biblioteken* (yrkande 15).

Med hänvisning till att kommunerna bör ha en långtgående frihet att ordna sin biblioteksverksamhet på det sätt de finner lämpligt anser utskottet att motionsyrkandet inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Anslagspost 6 (nr 11 i prop.) Bidrag till internationellt kulturutbyte

Utskottet har inte något att erinra mot regeringens förslag till medelsberäkning.

Bidrag till samisk kultur (F 3)

Regeringen föreslår en medelsanvisning under anslaget av 2 816 000 kr.

I tre motioner föreslås en ökad medelsanvisning till den samiska kulturen, nämligen i motion Kr213 (vpk) med 798 000 kr., i motion Kr221 (c) med 800 000 kr. och i motion Kr310 (fp) med 243 000 kr. Det sistnämnda yrkandet avser medelsberäkning för de samiska samlingarna vid Vilhelmina folkbibliotek.

Utskottet vill med anledning av motionerna framhålla att det pågår ett översynsarbete som avser den samiska kulturens fortbestånd och utveckling. Utskottet har inhämtat att resultatet därav kommer att redovisas före sommaren i år. Utredningsarbetet bör inte föregripas. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motionsyrkandena. Regeringens förslag till medelsanvisning tillstyrks.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *de kulturpolitiska målen*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Kr205 yrkande 1, 1988/89:Kr229 yrkande 1, 1988/89:Kr313 yrkande 1 och 1988/89:Kr314 yrkande 1.

2. beträffande *ideellt verkande krafter inom kulturlivet*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr314 yrkande 2.

3. beträffande *betydelsen av avskaffande av etermediemonopolet*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr314 yrkande 7.

4. beträffande *en utvärdering av 1974 års kulturpolitiska beslut, m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Kr205 yrkande 2 och 1988/89:Kr355 yrkande 1.

5. beträffande *ökade ekonomiska insatser på kulturområdet*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr313 yrkandena 2, 3 och 4,
6. beträffande *det regionala kulturstödet*
att riksdagen med anledning av motionerna 1988/89:Kr205 yrkande 5, 1988/89:Kr274 yrkande 1, 1988/89:Kr283, 1988/89:Kr314 yrkande 4, 1988/89:Kr325 och 1988/89:Kr326 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
7. beträffande *kulturpolitiska satsningar i Värmland*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Kr251 och 1988/89:Kr315,
8. beträffande *decentralisering av beslut*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr314 yrkande 3,
9. beträffande *musikteaterverksamheten i södra Sverige*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr201,
10. beträffande *statliga försäkringsgarantier*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr294,
11. beträffande *sponsring*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Kr205 yrkande 3, 1988/89:Kr313 yrkande 6 och 1988/89:Kr314 yrkande 5,
12. beträffande *kulturfonder*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr313 yrkande 5,
13. beträffande *stöd till viss konstgrafisk verkstad*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Kr222 och 1988/89:Kr223,
14. beträffande *Konstepidemin i Göteborg*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr275,
15. beträffande *den kommunala musikskolan*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr250,
16. beträffande *körsångens ställning*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr356,
17. beträffande *Folkmusik- och dansåret 1990*
att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Kr322 och 1988/89:Kr355 yrkande 18,
18. beträffande *de svensk-finska institutionernas framtid*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Sf517,
19. beträffande *finskspråkig länsförfattare*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr279,
20. beträffande *främjande av insikten i främmande kulturer*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr351,
21. beträffande *kurdiskt kulturcentrum*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr312,
22. beträffande *medelsanvisningen till Statens kulturråd*
att riksdagen till Statens kulturråd för budgetåret 1989/90 anvisar ett förslagsanslag på 18 339 000 kr.,
23. beträffande *anslagsstrukturen på kulturområdet*
att riksdagen med anledning av motionerna 1988/89:Kr229 yrkande 2, 1988/89:Kr237, 1988/89:Kr314 yrkande 13, 1988/89:Kr353 yrkande 3 och 1988/89:Kr355 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

24. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Till statens kulturråds disposition för utvecklingsverksamhet*

att riksdagen beslutar att för angivna ändamål under anslaget vid mom. 44 skall beräknas 15 656 000 kr.,

25. beträffande *bidrag till Marionetteatern från anslagsposten under mom. 24*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr229 yrkande 3,

26. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Till regeringens disposition*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 och med avslag på motionerna 1988/89:Kr314 yrkande 11 och 1988/89:Kr353 yrkande 16, båda motionerna i motsvarande del, beslutar att för angivna ändamål under anslaget vid mom. 44 skall beräknas 19 459 000 kr.,

27. beträffande *dansens lokalproblem*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Kr353 yrkande 2 och 1988/89:Kr355 yrkande 17,

28. beträffande *bidrag till centrumbildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 avslår motion 1988/89:Kr242 yrkande 3 i motsvarande del,

29. beträffande *bidrag till inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 avslår motion 1988/89:Kr255 yrkande 2 i motsvarande del,

30. beträffande *bidrag till Stiftelsen Sveriges invandrarinstitut och museum*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 avslår motion 1988/89:Kr350 i motsvarande del,

31. beträffande *anslagskonstruktionen rörande Drottningholmsteatern och Vadstenaakademien*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Kr252 yrkande 2 och 1988/89:Kr253,

32. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Bidrag till Vadstenaakademien*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 och motionerna 1988/89:Kr252 yrkande 1, 1988/89:Kr314 yrkande 12 och 1988/89:Kr355 yrkande 19, samtliga motioner i motsvarande del, beslutar att för angivna ändamål under anslaget vid mom. 44 skall beräknas 865 000 kr.,

33. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Bidrag till Drottningholmsteatern*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 och motionerna 1988/89:Kr230 och 1988/89:Kr314 yrkande 12, båda motionerna i motsvarande del, beslutar att för angivna ändamål under anslaget vid mom. 44 skall beräknas 4 125 000 kr.,

34. beträffande *Arrangerande musikföreningar*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 avslår motion 1988/89:Kr242 yrkande 1 i motsvarande del,

35. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Bidrag till organisationer och institutioner inom kulturområdet*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 och motionerna 1988/89:Kr230, 1988/89:Kr252 yrkande 1, 1988/89:Kr314 yrkande 12 och 1988/89:Kr355 yrkande 19, samtliga motioner i motsvarande del, samt med avslag på motionerna 1988/89:Kr242 yrkandena 1 och 3, 1988/89:Kr255 yrkande 2 och motion 1988/89:Kr350, samtliga motioner i motsvarande del, beslutar att för angivna ändamål under anslaget vid mom. 44 skall beräknas 34 681 000 kr.,

36. beträffande *stödet till Immigrantinstitutet*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Kr238, 1988/89:Kr276 yrkande 1 och 1988/89:Kr277 i motsvarande del,

37. beträffande *Immigrantinstitutets lokalfrågor*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Kr276 yrkande 2 och 1988/89:Kr277 i motsvarande del.

38. beträffande *bidrag till Sveriges konstföreningars riksförbund och Föreningen Handarbetets vänner*

att riksdagen med anledning av motion 1988/89:Kr314 yrkande 12 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

39. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Kultur i arbetslivet, m.m.*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 och med avslag på motionerna 1988/89:Kr255 yrkande 2, 1988/89:Kr314 yrkande 11 och 1988/89:Kr355 yrkandena 3 och 4, samtliga motioner i motsvarande del, beslutar att för angivna ändamål under anslaget vid mom. 44 skall beräknas 7 000 000 kr.,

40. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Lokal biblioteksverksamhet*

att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 och med avslag på motionerna 1988/89:Kr255 yrkande 2 och 1988/89:Kr314 yrkande 11, båda motionerna i motsvarande del, beslutar att för angivna ändamål under anslaget vid mom. 44 skall beräknas 6 523 000 kr.,

41. beträffande *en bibliotekslag*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Kr255 yrkande 1 och 1988/89:Kr353 yrkande 1,

42. beträffande *datoriseringen av biblioteken*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr353 yrkande 15,

43. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Bidrag till internationellt kulturutbyte*

att riksdagen beslutar att för angivna ändamål under anslaget vid mom. 44 skall beräknas 2 640 000 kr.,

44. beträffande *medelsanvisningen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m.*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 och motionerna 1988/89:Kr230, 1988/89:Kr252 yrkande 1, 1988/89:Kr314 yrkande 12 och 1988/89:Kr355 yrkande 19, samtliga motioner i motsvarande del, samt med avslag på motionerna 1988/89:Kr242 yrkan-

dena 1 och 3, 1988/89:Kr255 yrkande 2, 1988/89:Kr314 yrkande 11, 1988/89:Kr350, 1988/89:Kr353 yrkande 16 och 1988/89:Kr355 yrkandena 3 och 4. samtliga motioner i motsvarande del, till *Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 90 949 000 kr.,

45. beträffande *medelsanvisningen till Bidrag till samisk kultur* att riksdagen med bifall till proposition 1988/89:100 och med avslag på motionerna 1988/89:Kr213, 1988/89:Kr221 och 1988/89:Kr310 till *Bidrag till samisk kultur* för budgetåret 1988/89 anvisar ett anslag på 2 816 000 kr.

Stockholm den 22 mars 1989

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Åke Gustavsson (s), Maja Bäckström (s), Berit Oscarsson (s), Jan-Erik Wikström (fp), Jan Hyttring (c), Anders Nilsson (s), Lars Ahlmark (m), Erkki Tammenoksa (s), Leo Persson (s), Lars Ahlström (m), Margareta Fogelberg (fp), Stina Gustavsson (c), Alexander Chrisopoulos (vpk), Kaj Nilsson (mp), Ingegerd Sahlström (s) och Ulla Samuelsson (s).

Reservationer

1. De kulturpolitiska målen (mom. 1)

Ingrid Sundberg (m), Jan-Erik Wikström (fp), Jan Hyttring (c), Lars Ahlmark (m), Lars Ahlström (m), Margareta Fogelberg (fp) och Stina Gustavsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Utskottet vill" och på s. 10 slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Det råder fortfarande enighet om de åtta kulturpolitiska mål som fastställdes år 1974. Under årens lopp och särskilt på 1980-talet har emellertid i olika sammanhang, bl.a. i riksdagsmotioner, framställts krav på en komplettering av målen med andra sådana. Utskottet anser nu tiden vara inne att närmare pröva om så skall ske. I första hand bör prövningen ske med utgångspunkt i de förslag som redovisas i motionerna av företrädare för moderata samlingspartiet, folkpartiet och centerpartiet. Det bör sålunda prövas om de i motionerna förordade målen om konstnärlig kvalitet, främjande av mångfald och variation i kulturyttringarna samt rimliga arbetsvillkor för landets fritt arbetande konstnärer bör fastställas som nya mål för kulturpolitiken. Enligt utskottets mening är det naturligt att det i samband med sådan prövning även övervägs om det nu gällande s.k. decentraliseringsmålet bör omformuleras så att det klarare framgår att samhället skall verka för att det i alla delar av landet kan utvecklas ett aktivt kulturliv.

Vad utskottet anfört bör riksdagen med anledning av motion Kr205 yrkande 1, motion Kr229 yrkande 1 och motion Kr314 yrkande 1 som sin mening ge regeringen till känna. Motion Kr313 yrkande 1 avstyrks.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *de kulturpolitiska målen*

att riksdagen med anledning av motionerna 1988/89:Kr205 yrkande 1, 1988/89:Kr229 yrkande 1 och 1988/89:Kr314 yrkande 1 och med avslag på motion 1988/89:Kr313 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2. De kulturpolitiska målen (mom. 1)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Utskottet vill" och på s. 10 slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

I partimotion Kr313 (yrkande 1) vill vänsterpartiet kommunisterna att riksdagen som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts om riktlinjer för kulturpolitiken.

Motionärerna utvecklar utförligt sina synpunkter. Utskottet delar motionärernas uppfattning. Detta innebär också att utskottet godtar de slutsatser motionärerna kommer fram till. Utskottet anser därför att riksdagen bör ställa sig bakom riktlinjer för kulturpolitiken innebärande åtgärder för

att utveckla och stödja kulturyttringar som vänder sig mot förtryck och degradering av människan och i stället genom sitt motstånd bidrar till en fri och allsidig utveckling.

att därvid särskilt stödja den kulturella kampen från de utsatta grupper med särskilda erfarenheter och behov, vilket förutsätter klassamhällets nedbrytande.

att främja såväl bevarandet och utvecklingen av vårt mänskliga och nationella kulturarv som de nya kulturella strömningar som vid varje tid bryter fram som uttryck för nya generationers erfarenheter och kamp.

att skapa bättre villkor såväl för utövande konstnärer på alla kulturområden, för amatörer och grupper samt för den mångsidiga kulturverksamhet som bedrivs av folkbildningsorganisationer och andra folkrörelser, på arbetsplatser och i bostadskvarter,

att verka för alla människors delaktighet och medskapande i kulturen från barn- och ungdomsåren och framåt under skoltiden, i arbetslivet och under pensionsåren,

att genom sin allmänna ideologiska och politiska kamp bekämpa de beroendeförhållanden och förtrycksformer som i klassamhället drabbar konst och kultur och skapa utrymme och möjligheter för ett fritt konstnärligt och kulturellt skapande.

Utskottet tillstyrker således motion Kr313 yrkande 1. Motionerna Kr205 yrkande 1, Kr229 yrkande 1 och Kr314 yrkande 1 avstyrks.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1988/89:KrU15

1. beträffande *de kulturpolitiska målen*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr313 yrkande 1 och med avslag på motionerna 1988/89:Kr205 yrkande 1, 1988/89:Kr229 yrkande 1 och 1988/89:Kr314 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

3. Ideellt verkande krafter inom kulturlivet (mom. 2)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "över kulturbudgeten" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det allmänna på olika sätt bör stödja ideellt verkande krafter inom kulturlivet. Förhållandevis begränsade insatser av skilda slag från stat eller kommun kan ge mycket goda resultat, något som resultatet från de kultursektorer som anges i motionen visar.

Vad som anförs i motionen i här aktuell del bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Utskottet tillstyrker således motion Kr314 yrkande 2.

dels att moment 2 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

2. beträffande *ideellt verkande krafter inom kulturlivet*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr314 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Ökade ekonomiska insatser på kulturområdet (mom. 5)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "Mycket långtgående" och slutar med "yrkandena avstyrks" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att en procent av statsbudgeten bör avsättas för insatser på kulturområdet. Regeringen bör i enlighet med detta ställningstagande förelägga riksdagen konkreta förslag om ytterligare medelsanvisning till kulturändamål, nämligen avseende ett belopp om 842 milj. kr. Med hänsyn till det tidsutrymme som behövs för regeringen att bereda ärendet bör medel för de ytterligare insatserna anvisas på tilläggsbudget efter förslag av regeringen under hösten 1989. Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr313 yrkande 2 och med anledning av yrkandena 3 och 4 i samma motion som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 5 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

5. beträffande *ökade ekonomiska insatser på kulturområdet*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr313 yrkande 2 och med anledning av samma motion yrkandena 3 och 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

5. Det regionala kulturstödet (mom. 6)

1988/89:KrU15

Åke Gustavsson, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Anders Nilsson, Erkki Tammenoksa, Leo Persson, Ingegerd Sahlström och Ulla Samuelsson (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 12 börjar med "Utskottet anser" och på s. 13 slutar med "till känna" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående redovisat det utredningsarbete som pågår i fråga om statens stöd till regionernas kulturliv. Regeringen har också angett att det regionala kulturlivet är ett av de områden som skall ges prioritet vid fördelningen av 300 milj. kr. på kultursektorn.

Utskottet gör den bedömningen att det pågående utredningsarbetet är väl ägnat att tillgodose de önskemål som finns i motionerna i vad avser en översyn av stödet till den regionala kulturverksamheten. I den mån motionsyrkandena innefattar konkreta krav på förbättringar av kulturstödet får yrkandena prövas inom ramen för utredningsarbetet. Utskottet anser sig ha anledning förutsätta att det under utredningsarbetet beaktats vad utskottet tidigare anfört om bl.a. stödet till institutioner i Malmö och Göteborg.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet de häraktuella motionsyrkandena.

dels att moment 6 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

6. beträffande *det regionala kulturstödet*

att riksdagen avslår motionerna 1988/89:Kr205 yrkande 5, 1988/89:Kr274 yrkande 1, 1988/89:Kr283, 1988/89:Kr314 yrkande 4, 1988/89:Kr325 och 1988/89:Kr326 yrkande 2.

6. Kulturpolitiska satsningar i Värmland (mom. 7)

Jan Hyttring och Stina Gustavsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Utskottet vill" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motion Kr251 redovisade uppfattningen att Värmland bör utses till försökslän för särskilda kulturpolitiska satsningar. Medel för ändamålet bör utgå ur anslaget F 2. Bidrag till utvecklingsverksamhet på kulturområdet m.m. I begränsad utsträckning har satsningar av regionalpolitisk karaktär gjorts på kulturområdet, men det har ännu inte gjorts några systematiska insatser som blivit utvärderade. Genom utskottets ställningstagande tillgodoses i betydande utsträckning syftet med motion Kr315.

dels att moment 7 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

7. beträffande *kulturpolitiska satsningar i Värmland*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr251 och med anledning av motion 1988/89:Kr315 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

7. Decentralisering av beslut (mom. 8)

1988/89:KrU15

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 14 börjar med "Utskottet har" och slutar med "anslaget F 2 (s. 19)" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning. Koncentrationen till kulturrådet i beslutsfattandet i fråga om offentligt kulturstöd är alltför stor. Fördelningen av sådant stöd bör i högre grad än för närvarande spridas mellan olika organ. Exempelvis kan befintliga akademier och nämnder komma i fråga. Det finns inte heller något hinder mot att samarbetsorgan mellan olika kulturinstitutioner och grupper tillskapas, vilka kan fördela kulturbidrag.

Utskottet tillstyrker således motion Kr314 yrkande 3.

dels att moment 8 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

8. beträffande *decentralisering av beslut*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr314 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

8. Sponsring (mom. 11)

Ingrid Sundberg (m), Jan-Erik Wikström (fp), Jan Hyttring (c), Lars Ahlmark (m), Lars Ahlström (m), Margareta Fogelberg (fp) och Stina Gustavsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 14 börjar med "Utskottet vidhåller" och på s. 15 slutar med "yrkande 5" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser nu, liksom åren 1984–1988 (KrU 1983/84:18 s. 8, KrU 1984/85:16 s. 13, KrU 1985/86:18 res. 13, KrU 1986/87:12 res. 6 och KrU 1987/88:12 res. 7) att gåvor, donationer och depositioner vilka ej är förenade med belastande villkor samt en riktigt utformad sponsorverksamhet som ej står i strid med de kulturpolitiska målen bör välkomnas inom kulturområdet. Sådant stöd kan ge ökat utrymme för exempelvis gästspel, internationellt utbyte och inköp av eljest svåröverkomliga nyförvärv.

Viss försiktighet måste naturligtvis iakttas då det gäller stöd till basresurserna för kulturinstitutioner. Stat eller kommun får nämligen inte bli bundna av att fortsätta en verksamhet eller att hålla den på viss nivå som en följd av att en sponsor drar tillbaka sitt stöd.

Det sagda hindrar naturligtvis inte att det finns fall där stöd till en basresurs bör kunna accepteras. Om en huvudman bedömer att den aktuella verksamheten är kulturpolitiskt motiverad och att det budgetmässigt kommer att bli möjligt att efter en tid fortsätta verksamheten utan sådant stöd utifrån, kan det enligt utskottets mening inte finnas några vägande invändningar mot ett sponsorskap. I ett sådant fall leder sponsringen till att utbyggnaden av basresursen tidigareläggs, vilket måste hälsas med tillfredsställelse.

I enlighet med det anförda avstyrker utskottet motion Kr313 (vpk), såvitt däri förordas ett uttalande om att sponsring ej bör förekomma inom kulturlivet (yrkande 6).

Vad utskottet anfört om sponsring bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna med anledning av motionerna Kr205 yrkande 3 och Kr314 yrkande 5.

dels att moment 11 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

11. beträffande *sponsring*

att riksdagen med anledning av motionerna 1988/89:Kr205 yrkande 3 och 1988/89:Kr314 yrkande 5 och med avslag på motion 1988/89:Kr313 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Sponsring (mom. 11)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 14 börjar med "Utskottet vidhåller" och på s. 15 slutar med "yrkande 5" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i vänsterpartiet kommunisternas partimotion. Kr314, anser partiet att kampen för en progressiv kultur, det svenska arbetande folkets kultur, är en av de primära uppgifterna för arbetarrörelsen och arbetarpartierna.

Mot denna bakgrund bör man också se det privata näringslivets och den kapitalistiska industrins alltmer ökade intressen för kulturen. Det skall ses i första hand som ett försök från kapitalets sida att påverka den ideologiska debatten genom satsningar på sådana kulturyttringar som sammanfaller med, eller åtminstone inte kommer i motsättning till, dess värderingar och intressen. Det skall också ses som ett försök att skapa en allmänt progressiv och positiv bild, där företagen framstår som en integrerad del av samhället med motsvarande beroendeförhållanden. Man försöker utnyttja kulturen, inte bara som reklam- eller enkelt marknadsföringsobjekt, utan också och framför allt som ett språkrör för en med deras intresse sammanfallande ideologi. I motsats till de statliga kulturanslagen med sina övergripande prioriteringar och allsidiga satsningar, som utgår från i demokratisk ordning beslutade kulturprogram som går att påverka, är kapitalets sponsring i sin ensidighet och målinriktning ett hot mot den konstnärliga friheten, och yttrandefriheten.

Av anförda skäl bör sponsring inom det allmänna kulturlivet inte förekomma. Det bör riksdagen – med bifall till motion Kr313 yrkande 6 och med avslag på motionerna Kr205 yrkande 3 och Kr314 yrkande 5 – som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 11 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

11. beträffande *sponsring*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr313 yrkande 6 och med avslag på motionerna 1988/89:Kr205 yrkande 3 och 1988/89:Kr314 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

10. Kulturfonder (mom. 12)

1988/89:KrU15

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "Med hänvisning" och på s. 16 slutar med "och lotterier" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är regeringens handläggning av riksdagens begäran om överväganden rörande möjligheterna att skapa en eller flera kulturfonder inte godtagbar. Det gjorda utredningsarbetet har knappast haft det djup och den bredd som uppenbarligen varit riksdagens syfte. Utskottet anser därför att riksdagen bör begära att regeringen beslutar att låta återuppta det påbörjade utredningsarbetet. Självfallet bör resultatet av detta redovisas för riksdagen. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motion Kr313 yrkande 5 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 12 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

12. beträffande *kulturfonder*

att riksdagen med anledning av motion 1988/89:Kr313 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

11. Kulturfonder (mom. 12)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "Med hänvisning" och på s. 16 slutar med "och lotterier" bort ha följande lydelse:

I reservation 9 har utskottet tagit avstånd från företagets sponsring av kulturlivet. Företagens ökade kulturella intresse bör emellertid tas till vara. Därför anser vänsterpartiet kommunisterna att företagen bör få en möjlighet att medverka till landets kulturella utveckling genom en särskild kulturfond, som bör användas för att stimulera och utveckla den svenska kulturen, det svenska arbetande folkets kultur. En sådan kulturfond kan byggas upp genom att företag ger direkta bidrag till den i stället för att sponsra enskilda kulturprojekt. Genom fonden skulle det vara möjligt att sprida medlen rättvist över hela landet efter behov.

I enlighet med det anförda bör riksdagen begära förslag om en kulturfond. Utskottet tillstyrker motion Kr313 yrkande 5.

dels att moment 12 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

12. beträffande *kulturfonder*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr313 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

12. Kommunala musikskolan (mom. 15)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Den kommunala" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i motion Kr250 (vpk) har den kommunala musikverksamheten en viktig uppgift att fylla då det gäller att få barn och ungdomar att bli aktiva kulturskapare. Elever får inte av ekonomiska skäl hindras från att delta i den kommunala musikskolan. Det är dyrt att köpa ett acceptabelt musikinstrument. Utskottet anser därför att ett särskilt statsbidrag bör införas så att kommunerna får möjlighet att skaffa sig en depå med musikinstrument från vilken eleverna för en rimlig avgift kan hyra sitt musikinstrument.

Utskottet tillstyrker motionen.

dels att moment 15 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

15. beträffande *den kommunala musikskolan*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr250 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

13. Körsångens ställning (mom. 16)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Utskottet framhåller" och på s. 17 slutar med "utskottet motionen" bort ha följande lydelse:

Körsången har etablerat sig som en mycket bred och vital del av det svenska kulturlivet. I dag finns det mer än en halv miljon körsångare i vårt land, varav merparten är amatörer. I motion Kr356 utvecklas mycket utförligt behovet av stöd till körsången. Utskottet ansluter sig helt till de i motionen anförda synpunkterna. Det bör därför tillsättas en utredning om körsångens ställning i det svenska kulturlivet, varvid också förslag bör utarbetas som syftar till att förbättra körsångens villkor. Vidare bör riksdagen besluta att ett körcentrum skall inrättas och riksdagen bör anvisa 600 000 kr. för ändamålet under ett särskilt anslag benämnt Körcentrum.

Utskottet tillstyrker i enlighet med det anförda motion Kr356.

dels att moment 16 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

16. beträffande *körsångens ställning*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr356
a) som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.
b) under ett nytt anslag under åttonde huvudtiteln till *Körcentrum* för budgetåret 1989/90 anvisar ett anslag av 600 000 kr.,

14. Främjande av insikten i främmande kulturer (mom. 20)

Kaj Nilsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar med "Utskottet hänvisar" och slutar med "avstyrks motionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning. Som närmare utvecklas i motionsmotiveringen är det genom kunskap man motverkar de problem som uppstår vid den alltmer ökande kulturkollisionen mellan svenskar och invandrare. Utskottet tillstyrker motionsyrkandet.

dels att moment 20 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1988/89:KrU15

20. beträffande *främjande av insikten i främmande kulturer*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr351 som sin mening ger
regeringen till känna vad utskottet anfört.

15. Kurdiskt kulturcentrum (mom. 21)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar med "Utskottet
anser" och slutar med "avstyrks denna" bort ha följande lydelse:

Motionärerna har enligt utskottets mening på ett övertygande sätt visat på
behovet av ett kurdiskt kulturcentrum i Sverige. Kurderna som är splittrade
minoriteter utan eget land har en svårare situation än övriga flyktinggrup-
per. De bör därför ges ett i förhållande till övriga invandrargrupper ökat
stöd, bl.a. genom att ett kurdiskt kulturellt institut upprättas. Regeringen
bör lägga fram förslag härom. Utskottet tillstyrker således motion Kr312.

dels att moment 21 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

21. beträffande *kurdiskt kulturcentrum*
att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr312 som sin mening ger
regeringen till känna vad utskottet anfört.

16. Beräkning av medel för anslagsposten Till regeringens disposition (mom. 26)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar med "Utskottet
avstyrker" och slutar med "annan ordning" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som kommer till uttryck i motion Kr314 i
här aktuell del. Med hänsyn till värdet av att kulturstödet decentraliseras
bör de medel som i budgetpropositionen ställs till regeringens disposition
såsom en fri resurs för utvecklingsarbete begränsas. Med bifall till motion
Kr314 yrkande 11 i här aktuell del bör därför anslagsposten bestämmas till
ett belopp som är 2 milj. kr. lägre än det av regeringen föreslagna. I formellt
hänseende tillgodoses genom detta ställningstagande motion Kr353 yrkande
16 i viss mån.

dels att moment 26 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

26. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Till rege-
ringens disposition*
att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 och motion
1988/89:Kr353 yrkande 16 samt med bifall till motion 1988/89:Kr314
yrkande 11, båda motionerna i motsvarande del, beslutar att för
angivna ändamål under anslaget vid mom. 44 skall beräknas
17 459 000 kr.,

17. Bidrag till centrumbildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden (mom. 28)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar med "Med hänsyn" och slutar med "till 4 171 000 kr." bort ha följande lydelse:

I enlighet med vad som föreslås i motion Kr242 (vpk) bör *centrumbildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden* tillföras avsevärt ökade resurser. Bidraget bör med utgångspunkt i motionsförslaget bestämmas till 8 338 000 kr. Till följd härav bör anslagsposten från vilken bidraget skall utgå räknas upp i den mån förstärkningen till centrumbildningarna överstiger en ökning med 4 % av bidraget för innevarande budgetår. Anslagsposten bör därför av här angivna skäl höjas med 4 milj. kr.

dels att moment 28 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

28. beträffande *bidrag till centrumbildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden* att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 och motion 1988/89:Kr242 yrkande 3 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

18. Bidrag till inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk (mom. 29)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 22 börjar med "Även motion" och på s. 23 slutar med "(1987/88:14 s. 14)" bort ha följande lydelse:

Även till *inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk* bör extra resurser utgå för nästa budgetår. Med utgångspunkt i förslaget i motion Kr255 yrkande 2 i här aktuell del bör det för ändamålet utgå bidrag med 5 273 000 kr. På motsvarande sätt som i den föregående reservationen bör anslagsposten från vilken bidraget skall utgå ökas, nämligen på grund av den här aktuella uppräknings med 3 milj. kr.

dels att moment 29 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

29. beträffande *bidrag till inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk* att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 och motion 1988/89:Kr255 yrkande 2 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

19. Beräkning av medel för anslagsposten Bidrag till Drottningholmsteatern (mom. 33)

Åke Gustavsson, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Anders Nilsson, Erkki Tammenoksa, Leo Persson, Ingegerd Sahlström och Ulla Samuelsson (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 23 börjar med "Även bidraget" och slutar med "3 452 000 kr." bort ha följande lydelse:

För innevarande budgetår uppgår det statliga bidraget till Drottningholmsteaterns föreställningsverksamhet till 3 452 000 kr. Anslaget bör för nästa budgetår räknas upp med i princip samma andel som flertalet andra likartade bidrag. Med utgångspunkt häri bör bidraget bestämmas till 3,6 milj. kr., vilket innebär en uppräknig med något mer än 4 %. Ställningstagandet innebär i formell mening att motion Kr314 yrkande 12 i motsvarande del och motion Kr230 tillgodoses i viss mån. Realt sett måste ställningstagandet betraktas som ett avslag på motionsyrkandena.

dels att moment 33 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

33. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Bidrag till Drottningholmsteatern*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 och motionerna 1988/89:Kr230 och 1988/89:Kr314 yrkande 12, båda motionerna i motsvarande del, beslutar att för angivna ändamål under anslaget vid mom. 44 skall beräknas 3 600 000 kr.,

20. Beräkning av medel för anslagsposten Bidrag till organisationer och institutioner inom kulturområdet (mom. 35)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 17 och 18

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 23 börjar med "Regeringen har" och på s. 24 slutar med "= 34 681 000 kr." bort ha följande lydelse:

Regeringen har (=utskottet 6 rader) i propositionen. Eftersom utskottet delar regeringens bedömning i fråga om behovet av realförstärkningar av anslagsposten bör denna bestämmas till summan av 34 681 000 kr., 4 000 000 kr. (se reservation 17) och 3 000 000 kr. (se reservation 18) eller således 41 681 000 kr.

dels att moment 35 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

35. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Bidrag till organisationer och institutioner inom kulturområdet*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 och motionerna 1988/89:Kr230, 1988/89:Kr242 yrkande 3, 1988/89:Kr252 yrkande 1, 1988/89:Kr255 yrkande 2, 1988/89:Kr314 yrkande 12 och 1988/89:Kr355 yrkande 19, samtliga motioner i motsvarande del, samt med avslag på motionerna 1988/89:Kr242 yrkande 1 och 1988/89:Kr350, båda motionerna i motsvarande del, beslutar att för angivna ändamål under anslaget vid mom. 44 skall beräknas 41 681 000 kr.,

21. Stödet till Immigrantinstitutet (mom. 36)

1988/89:KrU15

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 24 börjar med "Utskottet – som" och slutar med "för Institutet" bort ha följande lydelse:

Som närmare utvecklas i motion Kr276 (vpk) är det starkt motiverat att bidraget till *Immigrantinstitutet i Borås* höjs kraftigt. I all synnerhet biblioteksfunktionen behöver förstärkas. Utskottet anser att bidraget till Institutet bör räknas upp med 4 % varefter det sålunda beräknade beloppet – 324 000 kr. – bör höjas med 220 000 kr., något som yrkas i motion Kr276 (vpk) yrkande 1. Bidraget skall således bestämmas till 544 000 kr. Genom ställningstagandet tillgodoses yrkandena i motion Kr238 (m) och motion Kr277 (fp) i motsvarande del.

dels att moment 36 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

36. beträffande *stödet till Immigrantinstitutet*
att riksdagen med anledning av motionerna 1988/89:Kr238, 1988/89:Kr276 yrkande 1 och 1988/89:Kr277 i motsvarande del, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

22. Bidrag till Sveriges konstföreningars riksförbund och Föreningen Handarbetets vänner (mom. 38)

Åke Gustavsson, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Anders Nilsson, Erkki Tammenoksa, Leo Persson, Ingegerd Sahlström och Ulla Samuelsson (alla s) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 24 börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "till känna" bort ha följande lydelse:

I det föregående har utskottet intagit ståndpunkten att regeringen för nästa budgetår skall fördela de medel som beräknas under den här behandlade anslagsposten. Vid detta förhållande är det inte motiverat att riksdagen nu uttalar sig om storleken av enskilda bidragsposter på sätt som föreslås i motion Kr314 yrkande 12 i motsvarande del, nämligen i vad avser Sveriges konstföreningars riksförbund och Föreningen Handarbetets vänner. Motionen avstyrks därför i motsvarande del.

dels att moment 38 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

38. beträffande *bidrag till Sveriges konstföreningars riksförbund och Föreningen Handarbetets vänner*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr314 yrkande 12 i motsvarande del,

23. Beräkning av medel för anslagsposten Kultur i arbetslivet, m.m. (mom. 39)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "samtliga motionsyrkanden" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som redovisas i motion Kr314 i här aktuell del (yrkande 11 delvis). Det är således bl.a. barn, pensionärer, arbetslösa, sjuka och hemarbetande som är de kulturellt mest eftersatta grupperna i samhället. Detta bör beaktas vid bedömningen av stödet till de organisationer som verkar inom kultursektorn liksom i det långsiktiga kulturpolitiska arbetet i övrigt.

Utskottets bedömning leder till slutsatsen att utskottet tillstyrker motion Kr314 yrkande 11 i här aktuell del. Detta innebär att medel för anslagsposten Kultur i arbetslivet inte bör beräknas under anslaget. Motion Kr255 yrkande 2 i motsvarande del och motion Kr355 yrkande 3 samt yrkande 4 i här aktuell del avstyrks.

dels att moment 39 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

39. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Kultur i arbetslivet, m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr314 yrkande 11 i motsvarande del och med avslag på proposition 1988/89:100 och motionerna 1988/89:Kr255 yrkande 2 och 1988/89:Kr355 yrkandena 3 och 4, båda motionerna i motsvarande del, beslutar att medel för angivna ändamål inte skall beräknas under anslaget vid mom. 44.

24. Beräkning av medel för anslagsposten Kultur i arbetslivet, m.m. (mom. 39)

Jan Hyttring och Stina Gustavsson (båda e) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "samtliga motionsyrkanden" bort ha följande lydelse:

Det finns skäl att beräkna medel för anslagsposten Kultur i arbetslivet. Som närmare utvecklas i motion Kr355 är det emellertid angeläget att projektmedel också kan satsas på att nå alla de grupper som står utanför det egentliga arbetslivet. Människorna som tillhör dessa grupper har nämligen ett behov av den gemenskap och kontakt som kan skapas genom kulturinsatser som är minst lika stora som i arbetslivet. Det bör därför skapas en ny anslagspost benämnd Kultur i vardagslivet. Utrymme till denna bör skapas genom att anslagsposten Kultur i arbetslivet begränsas till 4,5 milj. kr. Möjligheterna att skapa ett ännu större utrymme – dvs. mer än 2,5 milj. kr. – har omintetgjorts genom att riksdagen avslagit reservation 11 till betänkande 1988/89:KrU17. I denna reservation föreslogs att 1 milj. kr. skulle överföras av det belopp som frigjorts genom Skådebanans i Stockholm konkurs.

Utskottet anser således att det – med bifall till motion Kr355 yrkande 3 och med anledning av yrkande 4 i samma motion – skall beräknas 4,5 milj. kr. till Kultur i arbetslivet och 2,5 milj. kr. till Kultur i vardagslivet. Utskottets ställningstagande innebär att syftet med motion Kr314 yrkande 11 i motsvarande del i viss mån tillgodoses. Motion Kr255 yrkande 2 avstyrks.

dels att moment 39 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1988/89:KrU15

39. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Kultur i arbetslivet, m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr355 yrkande 3 i motsvarande del, med anledning av proposition 1988/89:100 samt motionerna 1988/89:Kr314 yrkande 11 och 1988/89:Kr355 yrkande 4, båda motionerna i motsvarande del, samt med avslag på motion 1988/89:Kr255 yrkande 2 i motsvarande del

a) *dels* beslutar att för anslagsposten Kultur i arbetslivet under anslaget vid mom. 44 skall beräknas 4 500 000 kr.,

b) *dels* beslutar att för en anslagspost benämnd Kultur i vardagslivet under anslaget vid mom. 44 skall beräknas 2 500 000 kr.,

25. Beräkning av medel för anslagsposten Kultur i arbetslivet, m.m. (mom. 39)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 25 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "samtliga motionsyrkanden" bort ha följande lydelse:

Det är viktigt att det finns goda resurser att ge stöd till kultur i arbetslivet. För att inom anslagsposten kunna öka stödet till arbetsplatsbibliotek bör i enlighet med motion Kr255 yrkande 2 i här aktuell del anslagsposten bestämmas till ett belopp som är 2 milj. kr. högre än det av regeringen beräknade. Anslagsposten bör således uppgå till 9 milj. kr. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

dels att moment 39 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

39. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Kultur i arbetslivet, m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr255 yrkande 2 i motsvarande del, med anledning av proposition 1988/89:100 samt med avslag på motionerna 1988/89:Kr314 yrkande 11 och 1988/89:Kr355 yrkandena 3 och 4, båda motionerna i motsvarande del, beslutar att för angivna ändamål under anslaget vid mom. 44 skall beräknas 9 000 000 kr.,

26. Beräkning av medel för anslagsposten Lokal biblioteksverksamhet (mom. 40)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Lars Ahlström (alla m) anser

dels att den mening i utskottets yttrande som på s. 25 börjar med "Utskottet biträder" och slutar med "avstyrker motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det inte statens uppgift att på sätt som föreslås i propositionen ge riktade bidrag till utvalda kommuner, vilka försummat sina bibliotek. Motion Kr314 yrkande 11 i motsvarande del tillstyrks därför.

Medel bör således inte beräknas för denna anslagspost. Utskottets ställningstagande innebär att motion Kr255 yrkande 2 i motsvarande del avstyrks.

dels att moment 40 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

40. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Lokal biblioteksverksamhet*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr314 yrkande 11 i motsvarande del samt med avslag på proposition 1988/89:100 och motion 1988/89:Kr255 yrkande 2 i motsvarande del beslutar att medel för angivna ändamål under anslaget vid mom. 44 inte skall beräknas.

27. Beräkning av medel för anslagsposten Lokal biblioteksverksamhet (mom. 40)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den mening i utskottets yttrande som på s. 25 börjar med "Utskottet biträder" och slutar med "avstyrker motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är viktigt med en snabb och omfattande upprustning av folkbibliotek som är i behov av särskilt stöd. Det bör därför i enlighet med vad som föreslås i motion Kr255 yrkande 2 i motsvarande del beräknas ett belopp för ändamålet som är 2 milj. kr. högre än vad regeringen föreslagit. Utskottets ställningstagande innebär att motion Kr314 yrkande 11 i motsvarande del avstyrks.

dels att moment 40 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

40. beträffande *beräkning av medel för anslagsposten Lokal biblioteksverksamhet*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr255 yrkande 2 i motsvarande del, med anledning av proposition 1988/89:100 och med avslag på motion 1988/89:Kr314 yrkande 11 i motsvarande del beslutar att för angivna ändamål under anslaget vid mom. 44 skall beräknas 8 523 000 kr.,

28. En bibliotekslag (mom. 41)

Alexander Chrisopoulos (vpk) och Kaj Nilsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 26 börjar med "Utskottet avstyrker" och slutar med "av frågan" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det lagstiftningsvägen bör fastställas en minimistandard på folkbiblioteksområdet. Således bör en bibliotekslag tillskapas. Vad utskottet anfört med anledning av motion Kr255 yrkande 1 och motion Kr353 yrkande 1 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 41 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

41. beträffande *en bibliotekslag*

att riksdagen med anledning av motionerna 1988/89:Kr255 yrkande 1 och 1988/89:Kr353 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

29. Medelsanvisningen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. (mom. 44)

Under förutsättning av bifall till reservation 19

Åke Gustavsson, Maja Bäckström, Berit Oscarsson, Anders Nilsson, Erkki Tammenoksa, Leo Persson, Ingegerd Sahlström och Ulla Samuelsson (alla s) anser att moment 44 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

44. beträffande *medelsanvisningen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m.*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 och motionerna 1988/89:Kr230, 1988/89:Kr252 yrkande 1, 1988/89:Kr314 yrkande 12 och 1988/89:Kr355 yrkande 19, samtliga motioner i motsvarande del, samt med avslag på motionerna 1988/89:Kr242 yrkandena 1 och 3, 1988/89:Kr255 yrkande 2, 1988/89:Kr314 yrkande 11, 1988/89:Kr350, 1988/89:Kr353 yrkande 16 och 1988/89:Kr355 yrkandena 3 och 4, samtliga motioner i motsvarande del, till *Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 90 424 000 kr.,

30. Medelsanvisningen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. (mom. 44)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 16, 23 och 26

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Lars Ahlström (alla m) anser att moment 44 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

44. beträffande *medelsanvisningen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m.*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 och motionerna 1988/89:Kr230, 1988/89:Kr252 yrkande 1, 1988/89:Kr314 yrkande 12, 1988/89:Kr353 yrkande 16 och 1988/89:Kr355 yrkande 19, samtliga motioner i motsvarande del, med bifall till motion 1988/89:Kr314 yrkande 11 i motsvarande del, samt med avslag på motionerna 1988/89:Kr242 yrkandena 1 och 3, 1988/89:Kr255 yrkande 2, 1988/89:Kr350 och 1988/89:Kr355 yrkandena 3 och 4, samtliga motioner i motsvarande del, till *Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 75 426 000 kr.,

31. Medelsanvisningen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. (mom. 44)

1988/89:KrU15

Under förutsättning av bifall till reservation 24

Jan Hyttring och Stina Gustavsson (båda c) anser att moment 44 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

44. beträffande *medelsanvisningen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m.*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 och motionerna 1988/89:Kr230, 1988/89:Kr252 yrkande 1, 1988/89:Kr314 yrkandena 11 och 12 och 1988/89:Kr355 yrkandena 4 och 19, samtliga motioner i motsvarande del, med bifall till motion 1988/89:Kr355 yrkande 3 i motsvarande del, samt med avslag på motionerna 1988/89:Kr242 yrkandena 1 och 3, 1988/89:Kr255 yrkande 2, 1988/89:Kr350 och 1988/89:Kr353 yrkande 16, samtliga motioner i motsvarande del, till *Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m.* för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 90 949 000 kr.,

32. Medelsanvisningen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. (mom. 44)

Under förutsättning av bifall till reservationerna 17, 18, 20, 25 och 27

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser att moment 44 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

44. beträffande *medelsanvisningen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m.*

att riksdagen med anledning av proposition 1988/89:100 och motionerna 1988/89:Kr230, 1988/89:Kr242 yrkande 3, 1988/89:Kr252 yrkande 1, 1988/89:Kr255 yrkande 2 och 1988/89:Kr355 yrkande 19, samtliga motioner i motsvarande del, samt med avslag på motionerna 1988/89:Kr242 yrkande 1, 1988/89:Kr314 yrkandena 11 och 12, 1988/89:Kr350, 1988/89:Kr353 yrkande 16 och 1988/89:Kr355 yrkandena 3 och 4, samtliga motioner i motsvarande del, till *Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m.* för budgetåret 189/90 anvisar ett reservationsanslag på 101 949 000 kr.,

33. Medelsanvisningen till Bidrag till samisk kultur (mom. 45)

Jan Hyttring (c), Stina Gustavsson (c) och Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 42 börjar med "Utskottet vill" och slutar med "medelsanvisning tillstyrks" bort ha följande lydelse:

Det är enligt utskottets mening av vikt att – utan att pågående utvecklingsarbete avvaktas – stödet till den samiska kulturen förstärks. I enlighet med vad som föreslås i motion Kr221 bör anslaget därför räknas

upp med 800 000 kr. Genom detta ställningstagande tillgodoses motion Kr213. Genom den ökade medelsanvisningen ges också möjlighet att ge sådant stöd som anges i motion Kr310.

dels att moment 45 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

45. beträffande *medelsanvisningen till Bidrag till samisk kultur* att riksdagen med bifall till motion 1988/89:Kr221, med anledning av proposition 1988/89:100 och motionerna 1988/89:Kr213 och 1988/89:Kr310 för budgetåret 1989/90 till *Bidrag till samisk kultur* anvisar ett anslag på 3 616 000 kr..

Särskilda yttranden

1. Betydelsen av avskaffande av etermediemonopolet (mom. 3)

Ingrid Sundberg (m), Jan-Erik Wikström (fp), Lars Ahlmark (m), Lars Ahlström (m) och Margareta Fogelberg (fp) anför:

Med hänsyn till att regeringen inom kort kommer att avlämna en proposition om Sveriges Radio har vi avstått från att reservera oss i rubricerade hänscende. Riksdagen får anledning att diskutera kulturen i etermedia i samband med behandlingen av propositionen.

2. Anslagsstrukturen på kulturområdet (mom. 23)

Jan Hyttring och Stina Gustavsson (båda c) anför:

Som anges i betänkandet (s. 20) skall enligt en redovisning i budgetpropositionen kulturområdet tillhöra budgetcykel 3, vilket innebär att en fördjupad verksamhetsprovning skall ske inför perioden 1993/94–1995/96.

Vi förutsätter att regeringen överväger möjligheten att låta kulturområdet tillhöra en tidigare budgetcykel än den angivna.

Sammanfattning	1
Propositionen	2
Motioner	2
Utskottet	8
Övergripande kulturfrågor	8
Kulturpolitiska mål, m.m.	8
Frågor rörande regional kulturverksamhet m.m.	11
Sponsring, kulturfonder	14
Särskilda stödområden	16
Vissa frågor rörande det kulturella samarbetet mellan Sverige och Finland	17
Vissa invandrarfrågor	18
Statens kulturråd (F 1)	19
Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. (F 2) .	19
Anslagsstruktur m.m.	19
Anslagspost 1 (nr 6 i prop.) Till statens kulturråds disposition för utvecklingsverksamhet	21
Anslagspost 2 (nr 7 i prop.) Till regeringens disposition	22
Anslagspost 3 (motsvarar nr 8 i prop.) Bidrag till organisationer och institutioner inom kulturområdet m.fl. anslagsposter	22
Anslagspost 4 (nr 9 i prop.) Kultur i arbetslivet	24
Anslagspost 5 (nr 10 i prop.) Lokal biblioteksverksamhet	25
Anslagspost 6 (nr 11 i prop.) Bidrag till internationellt kultur- utbyte	26
Bidrag till samisk kultur (F 3)	26
Hemställan	26
Reservationer	
1. De kulturpolitiska målen (m,fp,c)	30
2. De kulturpolitiska målen (vpk)	31
3. Ideellt verkande krafter inom kulturlivet (m)	32
4. Ökade ekonomiska insatser på kulturområdet (vpk)	32
5. Det regionala kulturstödet (s)	33
6. Kulturpolitiska satsningar i Värmland (e)	33
7. Decentralisering av beslut (m)	34
8. Sponsring (m,fp,c)	34
9. Sponsring (vpk)	35
10. Kulturfonder (m)	36
11. Kulturfonder (vpk)	36
12. Kommunala musikskolan (vpk)	36
13. Körsångens ställning (vpk)	37

14. Främjande av insikten i främmande kulturer (mp)	37
15. Kurdiskt kulturcentrum (vpk)	38
16. Beräkning av medel för anslagsposten Till regeringens disposition (m)	38
17. Bidrag till centrubildningar på teaterns, dansens, musikens, filmens, bildkonstens och litteraturens områden (vpk)	39
18. Bidrag till inköp av litteratur på invandrar- och minoritetsspråk	39
19. Beräkning av medel för anslagsposten Bidrag till Drottningholmsteatern (s)	39
20. Beräkning av medel för anslagsposten Bidrag till organisationer och institutioner inom kulturområdet (vpk)	40
21. Stödet till Immigrantinstitutet (vpk)	41
22. Bidrag till Sveriges konstföreningars riksförbund och Föreningen Handarbetets vänner (s)	41
23. Beräkning av medel för anslagsposten Kultur i arbetslivet, m.m. (m)	41
24. Beräkning av medel för anslagsposten Kultur i arbetslivet, m.m. (c)	42
25. Beräkning av medel för anslagsposten Kultur i arbetslivet, m.m. (vpk)	43
26. Beräkning av medel för anslagsposten Lokal biblioteksverksamhet (m)	43
27. Beräkning av medel för anslagsposten Lokal biblioteksverksamhet (vpk)	44
28. En bibliotekslag (vpk,mp)	44
29. Medelsanvisningen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. (s)	45
30. Medelsanvisningen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. (m)	45
31. Medelsanvisningen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. (c)	46
32. Medelsanvisningen till Bidrag till utvecklingsverksamhet inom kulturområdet m.m. (vpk)	46
33. Medelsanvisningen till Bidrag till samisk kultur (c,vpk)	46

Särskilda yttranden

1. Betydelsen av avskaffande av etermediemonopolet (m,fp)	47
2. Anslagsstrukturen på kulturområdet (c)	47

